

CLILiG

**INTEGRUOTAS VOKIEČIŲ KALBOS
IR DALYKO MOKYMASIS LIETUVOJE
INTEGRIERTES DEUTSCH- UND
SACHFACHLERNEN IN LITAUEN**

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

TURINYS

Įžanginis žodis ... 4

APIE PROJEKTĄ

CLILiG – integruotas vokiečių kalbos ir dalyko mokymasis Lietuvoje ... 7

Dalyko ir kalbos integracija. Dr. Aina Būdvytytė, Šiaulių universiteto Regionų plėtros instituto docentė, Šiaulių „Romuvos“ gimnazijos vokiečių kalbos mokytoja metodininkė ... 8

PROGRAMOS

Neformaliojo vaikų švietimo veiklos programa „Integruotas jaunųjų tyrėjų ir vokiečių kalbos projektas „Natur“. Ilona Nomeikė, Jurgita Skamaročienė, Jonavos Justino Vareikio progimnazija ... 13

Matematikos ir vokiečių kalbos modulio programa 5 klasei „Integruotas matematikos ir vokiečių kalbos mokymas (IDVKM)“. Lina Bružienė, Jurgita Kupšytė-Karbauskė, Klaipėdos Vitės progimnazija ... 18

Integruoto matematikos, gamtos ir vokiečių kalbos ugdymo modulio programa „Integruotas matematikos, gamtos ir žmogaus, vokiečių k. dalykų mokymas“. Valentina Baradinskienė, Lina Juškevičienė, Ramunė Mickaitienė. Šiaulių Jovaro progimnazija ... 21

PAMOKŲ PLANAI

Biologijos ir vokiečių kalbos pamoka „Augalinė ląstelė ir druska“. Regina Mongirdienė, Valentina Zapolskienė, Molėtų gimnazija ... 29

Biologijos ir vokiečių kalbos pamoka „Medžių amžius“. Augustė Matvijenkaitė, Kristina Sagaidak, VGTU inžinerijos licėjus ... 32

Chemijos ir vokiečių kalbos pamoka „Sauso ledo savybės ir panaudojimas“. Rita Juočienė, Lina Šapkauskienė, Jurgita Valentukonienė, Kauno Juozo Urbšio katalikiška pagrindinė mokykla, Kauno Juozo Grušo meno gimnazija, Kauno Jono Jablonskio gimnazija ... 34

Etikos ir vokiečių kalbos pamoka „Mano stiprybės ir savybės“. Dovilė Gulbinskienė, Lina Šidlauskienė, Šiaulių Stasio Šalkauskio gimnazija ... 37

Fizikos ir vokiečių kalbos pamoka „Garsų pasaulis“. Lina Šidlauskienė, Rasa Žemaičiūnienė, Šiaulių Gegužių progimnazija ... 40

Gamtos ir žmogaus ir vokiečių kalbos pamoka „Eksperimentai su sausu ledu“. Ilona Nomeikė, Jurgita Skamaročienė, Jonavos Justino Vareikio progimnazija ... **43**

Gamtos ir žmogaus ir vokiečių kalbos pamoka „Tirpumas“. Lina Juškevičienė, Ramunė Mickaitienė, Šiaulių Jovaro progimnazija ... **46**

Geografijos ir vokiečių kalbos pamoka „Turizmas Viduržemio regione“. Marta Einars, Rolandas Norvaišas, Klaipėdos Hermano Zudermano gimnazija ... **48**

Geografijos ir vokiečių kalbos pamoka „Kruizas po pasaulį“. Aina Būdvytytė, Joana Mekšriūnienė, Šiaulių „Romuvos“ gimnazija ... **50**

Istorijos ir vokiečių kalbos pamoka „Vokietija Šaltojo karo metais“. Birutė Pukelienė, Aušra Rajaskaitė, Kauno Stepono Dariaus ir Stasio Girėno gimnazija ... **52**

Istorijos ir vokiečių kalbos pamoka „Miestas anksčiau ir dabar“. Daiva Gedeikienė, Elvyra Rūkštelienė, Panevėžio „Saulėtekio“ progimnazija ... **54**

Informacinių technologijų ir vokiečių kalbos pamoka „Mėnesiai ir metų laikai“. Lina Bružienė, Erika Silina, Klaipėdos Vitės progimnazija ... **56**

Matematikos ir vokiečių kalbos pamoka „Masė“. Lina Bružienė, Jurgita Kupšytė-Karbauskė, Klaipėdos Vitės progimnazija ... **58**

Matematikos ir vokiečių kalbos pamoka „Laikas“. Valentina Baradinskienė, Lina Juškevičienė, Šiaulių Jovaro progimnazija ... **60**

PROJEKTINĖ VEIKLA

Netradicinė integruota istorijos, lietuvių kalbos ir vokiečių kalbos pamoka „Žmogus prievartos pasaulyje“. Kristina Dargužienė, Loreta Skvirbienė, Vilma Vaivadienė, Pagėgių Algimanto Mackaus gimnazija ... **62**

Moksleivių susitikimai „Tiesiame tiltus“. Elektrėnų „Versmės“ gimnazijos ir Elektrėnų savivaldybės Semeliškių gimnazijos projektas „Sodybų šulinių vandens ir augalų tyrimai Elektrėnų savivaldybės teritorijoje“. Povilas Liperskis, Elektrėnų savivaldybės Semeliškių gimnazija ... **64**

VEIKLA BENDRUOMENEI

Renginyis tėvams „CLILiG vasara artėja“. Valentina Baradinskienė, Lina Juškevičienė, Ramunė Mickaitienė, Šiaulių Jovaro progimnazija ... **66**

EINLEITUNG

Es gibt wenige Gedanken, die in den letzten Jahren für den Fremdsprachenunterricht so fruchtbar waren, wie der, dass Sprachen nicht nur im Sprachunterricht gelernt werden sondern ebenfalls in den Fächern. Man macht sich zunutze, dass Sprachenlernen nicht nur dann stattfindet, wenn man auf die Sprachen selbst fokussiert, sondern in allen möglichen Lebenskontexten. Für Fördermaßnahmen in diesem Bereich hat sich der englischsprachige Titel CLIL eingebürgert: CLIL steht dabei für *Content and Language Integrated Learning*, zu Deutsch etwa die Kombination der Vermittlung fachlicher Inhalte in z.B. Geschichte, Geografie, Naturwissenschaften mit Fremdsprachenunterricht. Eine Definition wird im Eurydice-Bericht der Europäischen Union (2006) vorgestellt: „The acronym CLIL is used as a generic term to describe all types of provision in which a second language (a foreign, regional or minority language and/or another official state language) is used to teach certain subjects in the curriculum other than the language lessons themselves“.

In Litauen ist das schon länger ein Thema. Im Jahr 2014 hat dann das hiesige Goethe-Institut Teams aus Biologie-, Chemie- und Deutschlehrkräften eingeladen, sich für die Teilnahme an dem Projekt „Deutsch und Naturwissenschaften“ zu bewerben. Das entwickelte dann über die Jahre seine eigene Dynamik, so dass heute rund 60 Schulen in verschiedenen Fächern im Rahmen des Projekts „CLILiG@Litauen – Integriertes Deutsch- und Sachfachlernen in Litauen“ aktiv sind. Zwei Jahre nachdem das Goethe-Institut Vilnius eine erste Evaluation zu dem Thema vorgelegt hat (Befragung zur Wahrnehmung der Fremdsprachenpräsenz und der Verwendung des Deutschen als Fremdsprache durch (10- bis 17-jährige) Deutschlernende an allgemeinbildenden Schulen, von Kim Haataja, Tampere, 2017), legt das Goethe-Institut Vilnius nun die Curricula von drei litauischen Schulen für Mathematik und Deutsch, für Naturwissenschaften und Deutsch und für Deutsch, Mathematik und Naturkunde auf dem Gebiet der Sekundarstufe 1 vor. Hinzu kommen 14 Unterrichtspläne und zwei Projektbeispiele. Dabei zeigt sich durchgehend, wie tiefgreifend der Gedanke in ein traditionelles Unterrichtsverständnis eingreift, definiert CLIL den Unterricht von vornherein projektbezogen. Das lässt die Rolle des Lehrers nicht unberührt. Knapp zweihundert Jahre nach Einführung dessen, was wir heute als Schulsystem verstehen, scheint Schule vor einem grundlegenden Wandel seiner Organisationsform zu stehen.

Alle Materialien der Veröffentlichung sind im Laufe des Projektes des Goethe-Instituts Vilnius entstanden. Mögen die hier vorgestellten Überlegungen und Materialien Entscheidungsträgern, Schulleiterinnen und Schulleitern und den Lehrkräften der Fächer wie der Sprachen helfen, die richtigen Entscheidungen zu finden.

Ein Dank geht an die Projektpartner, das Ministerium für Bildung und Wissenschaft der Republik Litauen und das Zentrum für Bildungsentwicklung.

Ein weiterer Dank geht an die beteiligten Schulen Jonavos Justino Vareikio progimnazija, Klaipėdos Vītės progimnazija, Šiaulių Jovaro progimnazija für die Zurverfügungstellung der Curricula und das Redaktionsteam unter Leitung von Nijolia Buinovskaja und unter Mitarbeit von Margarita Repečkienė. Schließlich gebührt den Autorinnen und Autoren der Texte eine große Anerkennung, sie stellten ihre Texte freundlicherweise für die Veröffentlichung zur Verfügung.

MICHAEL MÜLLER-VERWEYEN
Institutsleiter

17.12.2019

IŽANGINIS ŽODIS

Viena iš nedaugelio pastarųjų metų idėjų, davusių itin daug naudos užsienio kalbų mokymui(si), buvo ta, kad mokytis kalbų galima ne tik per užsienio kalbos, bet ir per dalyko pamokas. Ši idėja grindžiama tuo, kad mokoma(si) ne tik tada, kai sutelkiamas dėmesys į pačią kalbą, bet ir kiekvienoje realioje gyvenimo situacijoje. Toks kalbos mokymosi skatinimo būdas vadinamas integruotu dalyko ir užsienio kalbos mokymu(si) (IDUKM), plačiai žinomu angliška santrumpa CLIL (*Content and Language Integrated Learning*), kai pamokoje integruojamas dalyko turinys – pavyzdžiui, istorija, geografija, gamtos mokslai – ir užsienio kalba. IDUKM apibrėžtis pateikiama 2006 metų Europos Sąjungos „Euridyce“ ataskaitoje, kurioje ji „vartojama kaip apibendrinanti sąvoka, apimanti visus įmanomus mokymo būdus, kai, mokant tam tikrų ugdymo programos dalykų, išskyrus pačias kalbų pamokas, vartojama dar viena kalba (užsienio, regioninė ar mažumos kalba; kita šalies valstybinė kalba).“

Lietuvoje IDUKM tema jau senokai nėra nauja. 2014 metais Goethe's institutas Vilniuje pakvietė biologijos, chemijos ir vokiečių kalbos mokytojus dalyvauti projekte „Vokiečių kalba ir gamtos mokslai“. Ilgainiui šis procesas įgavo savo dinamiką, ir šiandien jau daugiau kaip 60 mokyklų yra įsitraukusios į projektą „CLILiG@Litauen – integruotas vokiečių kalbos ir dalyko mokymas(is) Lietuvoje“. Praėjus dvejim metams po pirmojo projekto įvertinimo¹, Goethe's institutas Vilniuje pateikia trijų Lietuvos mokyklų parengtas ugdymo programas, skirtas progimnazijų moksleiviams. Programose integruojami šie dalykai: matematika ir vokiečių kalba, gamtos mokslai ir vokiečių kalba bei matematika, gamta ir žmogus ir vokiečių kalba. Taip pat pateikiami 14 pamokų planų ir du pavyzdiniai projektai. Juose aiškiai matyti, kad pati idėja itin skiriasi nuo tradicinės pamokos sampratos, nes IDUKM būdu vedama pamoka apibrėžiama kaip projektinė veikla. Kinta ir mokytojo vaidmuo. Regis, praėjus dviem šimtams metų po to, kai buvo sukurta dabartinė mokyklų sistema, mokyklos organizacinės formos laukia esminiai pokyčiai.

Visa mokymo(si) medžiaga sukaupta, vykdam Goethe's instituto Vilniuje projektą. Tikimės, kad ši medžiaga ir joje pateikiamos idėjos padės priimti tinkamus sprendimus atsakingoms institucijoms, mokyklų vadovams ir užsienio kalbų bei dalykų mokytojams.

Dėkojame projekto partneriams – Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir Ugdymo plėtotės centrui. Taip pat dėkojame dalyvaujančioms mokykloms – Jonavos Justino Vareikio progimnazijai, Klaipėdos „Vitės“ progimnazijai, Šiaulių „Jovaro“ progimnazijai už leidiniui suteiktas programas bei redakcinei grupei, kuriai vadovavo Nijolia Buinovskaja ir kurioje bendradarbiavo Margarita Repečkienė. Galiausiai didžiulė padėka skiriama tekstų autoriams, sutikusiems paskelbti savo medžiagą.

MICHAEL MÜLLER-VERWEYEN
Instituto vadovas

2019 m. gruodžio 17 d.

Vertimas: Rasa Darbutaitė

• • • •

1. 2017 m. apklausa dėl užsienio kalbų vyrovimo suvokimo ir vokiečių kaip užsienio kalbos vartojimo bendrojo ugdymo mokyklose tarp 10–17 metų vokiečių kalbos besimokančių moksleivių (Kim Haataja, Tampere).

APIE PROJEKTĄ

CLILiG – INTEGRUOTAS VOKIEČIŲ KALBOS IR DALYKO MOKYMASIS LIETUVOJE

Užsienio kalbų ir kitų dalykų integracija praturtina ugdymo procesą. Ypač kai nagrinėjami klausimai, susiję su artima mokslėivių aplinka. Juk įdomu sužinoti, kiek vandens žmogus sunaudoja per dieną, koku oru kvėpuojame mokyklos kieme arba kaip praktiškai patikrinti tikimybės teorijos veikimą.

Tačiau ne mažiau įdomu yra socialinių mokslų pamokose dirbti su šaltiniais iš įvairių šalių, nagrinėti istorinius įvykius iš skirtingų perspektyvų ar diskutuoti apie bendras arba skirtingas vertybes. Visa tai įmanoma net su ribotomis vokiečių kalbos žiniomis, naudojant inovatyvius metodus ir autentišką mokymo medžiagą iš Vokietijos.

MOKYKLOS

Pradinės, pagrindinės ir vidurinės mokyklos, progimnazijos ir gimnazijos visoje Lietuvoje.

DALYKAI

Vokiečių kalbos integracija su chemija, biologija, matematika, geografija, fizika, ekonomika, informatika, istorija, lietuvių kalba, šiuolaikiniais menais, šokių, technologijomis, muzika ir kt.

MOKYTOJOS (-AI)

Dalyko ir vokiečių kalbos mokytojos (-ai) kartu rengia ir veda integruotas vokiečių kalbos ir dalyko pamokas. Atskiros pamokų dalys vyksta mokyklos kalba ir vokiečių kalba.

TURINYS

Integruotų pamokų turinys atitinka Lietuvos Respublikos Bendrąsias dalyko ugdymo programas.

PROJEKTO YPATUMAI

- formų įvairovė: mokyklos bendruomenė pasirenka tinkamą integruoto vokiečių kalbos ir dalyko mokymo įgyvendinimo formą pagal savo poreikius ir galimybes;
- dėmesys mokiniui: savarankiškumo, smalsumo, kūrybiškumo, informacijos rinkimo ir panaudojimo, problemos kėlimo ir sprendimo, bendradarbiavimo įgūdžių lavinimas;
- pedagogų atvirumas ir bendradarbiavimas: komandinis darbas ruošiant pamokas, atvirų pamokų vedimas ir stebėjimas, draugiškas aptarimas, dalinimasis patirtimi;
- dėmesys kalbai: dalykų mokytojams bendradarbiaujant su užsienio kalbų mokytojais perimami kalbai jautresni metodai, padedantys lavinti ir mokyklos kalbos, ir užsienio kalbos įgūdžius akademinėje srityje;
- dalykų turinio išskėlimas į neformalias, projektines ar kitokias užklasines veiklas;
- tarpmokyklinis bendradarbiavimas per mokinių teminius susitikimus „Tiesiame tiltus“;
- aktualios autentiškos medžiagos naudojimas ir inovatyvių metodų taikymas;
- tęstinumas ir tvarumas.

LEIDINYS

Šiame leidinyje pristatoma projekto mokyklų sukurtos ir vykdomos programos, pamokų planai, projektinių veiklų ir veiklų bendruomenei pavyzdžiai. Visi dokumentai yra autoriniai darbai. Leidinio tikslas – supažindinti švietimo bendruomenę su projektu, atkreipiant ypatingą dėmesį į IDUKM formą, kai integruotas dalyko ir vokiečių kalbos pamokas veda dvi mokytojos/du mokytojai ir pamoka vyksta mokyklos ir vokiečių kalba.

Projekto mokytojos (-ai) dalinasi pamokų planais, darbo lapais ir kita metodine medžiaga platformoje www.edmodo.com.

DALYKO IR KALBOS INTEGRACIJA

CLILiG – INTEGRUOTAS VOKIEČIŲ KALBOS IR DALYKO MOKYMASIS LIETUVOJE

Europos šalių ugdymo praktikoje vartojamos labai įvairios dalyko ir kalbos integruoto mokymo(-si) sampratos. Dažniausiai jos koduoja ne tik įvairias integruoto dalyko ir kalbos ugdymo formas, bet ir skirtingas sociokultūrinės šalių situacijas. Pirmiausia Europos ir kt. šalių ugdymo procese įsitvirtino angliškas terminas *Content and Language Integrated Learning* (angl. CLIL), prancūzų iniciuotame projekte EMILE vartojamas terminas *Enseignement d'une Matière par l'Intégration d'une Langue étrangère* („dalykų mokymas(-is) integruojant užsienio kalbą“). Vokietijoje dvikalbio ugdymo užuomazgos siejamos su 1960 m. tarp Prancūzijos ir Vokietijos pasirašyta dvišale sutartimi, kuria skatinama mokytis kaimyninės šalies kalbos. Terminas CLIL buvo adaptuotas Vokietijos mokslininko D. Wolff (2000)¹, jo siūlymu greta populiaraus termino *bilingualer Unterricht* („dvikalbė pamoka“) taikant pažodinį vertimą pradeda vartoti sąvoka *Integriertes Inhalts- und Sprachlernen* („integruotas dalyko ir kalbos mokymas“). Vėliau, kai vokiečių kalba, kaip CLIL kalba, išpopuliarėjo įvairiose šalyse, įsitvirtino J. Leisen (2013)² ir K. Hataja, R. E. Wicke (2015)³ aprašytas ir įvairias vokiečių kalbos ir dalyko integracijos formas apibendrinantis terminas *Content and Language Integrated Learning in German* (CLILiG)⁴, t. y. integruotas dalyko ir kalbos mokymas(-is) vokiečių kalba. CLILiG vadinamas ir Goethe's instituto Lietuvoje nuo 2014/2015 m. m. įgyvendinamas projektas **CLILiG – Integruotas vokiečių kalbos ir dalyko mokymasis Lietuvoje** (toliau: CLILiG). Lietuvos švietimo sistemoje dažniausiai vartojamas lietuviškas terminas *integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas* – IDUKM (2006)⁵.

KOKIA INTEGRUOTO DALYKO IR KALBOS MOKYMO(-SI) STRUKTŪRA?

Integruoto dalyko ir kalbos mokymo(-si) formoms apibūdinti tinka šie pagrindiniai D. Wolff (2005)⁶ išskirti bruožai:

- tikslinė grupė,
- dalykas, dalykų skaičius,
- mokymo formos ir trukmė,
- tikslai, kalbos ir dalyko santykis paskaitoje,
- pedagoginis personalas,
- metodinė medžiaga,
- pasiekimų vertinimas ir kt.

KAS GALI MOKYTIS IDUKM?

Eurydice (2006)⁷ studijoje nurodoma, kad daugelyje Europos šalių integruoto dalyko ir kalbos mokymo(-si) forma gali mokytis pradinį ir vidurinių klasių mokiniai. Kai kuriose šalyse, t. y. Belgijoje (prancūzų ir vokiečių bendruomenėse), Ispanijoje, Italijoje, Latvijoje, Lenkijoje (mažumų kalbų atveju) ir kt. užsiėmimai kita kalba organizuojami jau ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Lietuvoje vykdomo CLILiG projekto patirtis rodo, kad integruotas vokiečių kalbos ir dalyko mokymas(-is) sėkmingai vykdomas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose.

Svarbu pabrėžti, kad IDUKM nėra tik gabijų mokinių ugdymo forma, jis leidžia tobulinti ir patirti mokymosi sėkmę įvairių gebėjimų vaikams.

KOKIE UGDYMO PROGRAMŲ DALYKAI SĖKMINGAI DRAUGAUJA SU IDUKM?

Kokie dalykai gali būti integruojami su vokiečių kalba, kiekviena ugdymo įstaiga turėtų nuspręsti individualiai, t. y. atsižvelgdama į mokinių poreikius, mokyklos galimybes (pvz., mokytojų, galinčių dirbti šia programa, skaičių), dalyko sudėtingumą. Europos šalių praktika rodo, kad integruotas dalyko ir kalbos mokymas(-is) taikomas dėsant socialinių mokslų dalykus, gamtos ir tikslųjų mokslų dalykus, menus.

• • • •

1. Wolff D. 2000. *Möglichkeiten zur Entwicklung von Mehrsprachigkeit in Europa*. Sudarė: Bach, G. & Niemeier S., *Bilingualer Unterricht: Grundlagen, Methoden, Praxis, Perspektiven*. Frankfurtas prie Maino, p. 168.
2. Josef Leisen <https://www.goethe.de/ins/lt/de/spr/unt/kum/cil/20996387.html>,
3. Haataja, Kim, Wicke, Rainer E. (2015): *Sprache und Fach. Integriertes Lernen in der Zielsprache Deutsch*. München: Hueber-Verlag.
4. Josef Leisen <https://www.goethe.de/ins/lt/de/spr/unt/kum/cil/20996387.html>,
5. *Integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas*, 2006 11 20 Vilnius.
6. Wolff D., 2005. *Integriertes Inhalts- und Sprachlernen: ein innovatives Konzept in den Erziehungs- und Bildungssystemen der Europäischen Union*, p. 5–8.
7. Eurydice, 2006. Užsienio kalbos ir dalyko integruotas mokymas Europos mokyklose. Europos švietimo informacijos tinklas, p. 19–20.

CLILiG projekte dalyvaujančios mokyklos sėkmingai integruoja vokiečių kalbą ir socialinių mokslų (etika, istorija, geografija, ekonomika), tikslųjų mokslų (matematika ir informatika), gamtos mokslų (fizika, chemija, biologija), fizinio ugdymo, menų ir technologijų dalykus. Vienas populiariausių mokyklinių dalykų projekte yra biologija, taip pat nemažai mokytojų integruoja istoriją, geografiją, matematiką.

REKOMENDUOJAMOS IDUKM MOKYMO FORMOS IR TRUKMĖ

Kaip ir pasirenkant dalyką, taip ir integruotą dalyko ir kalbos mokymo(-si) formą ir trukmę, ugdymo įstaigai paliekama pasirinkimo laisvė. Dažniausiai skiriamos tokios mokymo formos (Fehling 2005)⁸:

- *ilgalaikis tęstinis*: integruotas dalyko ir kalbos mokymas(-is) pradedamas gana anksti, pvz., penktoje arba šeštoje klasėje, ir baigiamas gimnazijoje. Vieno dalyko (pvz., biologijos, istorijos, krašto pažinimo) integruotai mokomasi net kelerius metus;
- *trumpalaikis netęstinis*: dalyko ir kalbos integruotai mokomasi tam tikrą laiką, pvz., pusę metų ar vienus metus;
- *modulinė forma*, kuri ypatinga tuo, kad dalyko užsienio kalba mokomasi tam tikrą laiką ir tam tikrais etapais: tik dalį pamokos, dirbant grupėmis, organizuojant projektinį darbą. Šios formos privalumas – galimybė taikyti integraciją su daugeliu dalykų.

Įgyvendindamos CLILiG projektą, Lietuvos mokyklos taip pat taiko įvairias formas:

- *mokyklinį modelį*: integruotos vokiečių kalbos ir dalyko pamokos vyksta bent vienoje klasėje ar grupėje kartą per savaitę vieną pusmetį ar vienus mokslo metus;
- *projektinį modelį*: integruotos pamokos vyksta bent kartą per mėnesį⁹.

Taip pat įgyvendinami pavieniai projektai ir iniciatyvos.

IDUKM MOKYTOJAS (-AI)?

Įgyvendinant integruoto dalyko ir kalbos mokymą(-si) idealus atvejais, kai yra galimybė bendradarbiauti dviem mokytojams: dalyko ir užsienio kalbos. Reikia pasidžiaugti, kad Lietuvoje vykdomas CLILiG projektas rodo būtent tokią praktiką. Kadangi Lietuvoje vis dar sunkiai kelią skina dviejų dalykų (dalyko ir užsienio kalbos) pedagogų rengimo programos, tai Vokietijoje įprasta praktika, kad IDUKM pamokas veda, pvz., vienas geografijos ir anglų kalbos studijų programą baigęs mokytojas, yra gana reta. Dažnai keliamas klausimas, kokios kalbinės kompetencijos reikalingos šia forma dirbančiam dalyko mokytojui. Europos šalyse socialinių dalykų mokytojams keliamas B2 kalbos lygio mokėjimo reikalavimas, o tikslųjų ir gamtos mokslų pakanka ir B1 kalbos mokėjimo lygio pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis. Kadangi Lietuvoje integruotas vokiečių kalbos ir dalyko pamokas veda du mokytojai, tai kalbos mokėjimo reikalavimai dalykininkui nekeliami.

Įdomios medžiagos apie reikalavimus integruota dalyko ir kalbos mokymo(-si) forma dirbantiems pedagogams pateikiama Europos kalbų centro prie Europos Tarybos vykdyto projekto gairėse „Europäisches Rahmenprogramm für die Ausbildung von CLIL-Lehrkräften“ (David Marsh, Peeter Mehisto, Dieter Wolff, María Jesús Frigols Martín, 2010)¹⁰.

IDUKM PAMOKOS TIKSLAI

Integruotas dalyko ir kalbos mokymas(-is) yra mokymo(-si) forma, kai dalyko ar tam tikros dalyko programos dalies yra mokoma *vartojant kalbą* ir turint **dvejopą tikslą** – išmokyti dalyko ir užsienio kalbos (Marsh 1994)¹¹. Be dalyko ir užsienio kalbos kompetencijų integruotoje pamokoje ugdomas gebėjimas priimti iššūkius, spręsti problemas, bendrauti ir bendradarbiauti, taip pat ugdoma labai svarbi tarpkultūrinės komunikacijos kompetencija, t. y. savęs ir kitų pažinimas, tapatybė, pilietiškumas ir kultūrų įvairovės supratimas.

DALYKO IR KALBOS SANTYKIS IDUKM PAMOKOJE

Pasak J. Leisen¹², integruota vokiečių kalbos ir dalyko pamoka apima dalyko mokymą(-si), dalyko kalbos ir vokiečių kalbos mokymąsi bei jungia skirtingas sritis: dalyko mokymo, dalyko kalbos mokymo ir vokiečių kalbos mokymo metodus.

Nors visiems gerai žinomas integruotos dalyko ir kalbos pamokos šūkis: *mokyklos kalba tiek, kiek būtina, užsienio kalba tiek, kiek įmanoma*, tačiau dalyko ir užsienio kalbos santykis išlieka vienas svarbiausių integruotos pamokos klausimų. Užsienio

• • • •

8. Fehling S., 2005. *Language Awareness und bilingualer Unterricht. Eine komparative Studie*. Frankfurtas prie Maino, Berlynas, Bernas, Briuselis, Niujorkas, Oksfordas, Viena.

9. <https://www.goethe.de/ins/lt/spr/unt/kum/cil.html>

10. https://www.ecml.at/Portals/1/documents/ECML-resources/CM2_CLIL_CD_DE.pdf?ver=2018-03-21-153925-580

11. Marsh, David. 1994. *Bilingual Education & Content and Language Integrated Learning*. International Association for Cross-cultural Communication, Language Teaching in the Member States of the European Union (Lingua) University of Sorbonne. Paris.

12. <https://www.goethe.de/ins/lt/de/spr/unt/kum/cil/20996387.html>

kalbos ir dalyko specialistai nesutaria: integruota dalyko ir kalbos pamoka – tai visų pirma užsienio kalbos gebėjimų tobulinimas mokantis dalyko, t. y. užsienio kalbos pamokos turinys praturtinamas tam tikro dalyko turiniu (Wode 1995),¹³ ar tai dalyko pamoka užsienio kalba, kai užsienio kalba tampa tik priemone mokytis kito dalyko (Hallet 2003)¹⁴. Jeigu pirmenybę teikiame dalykui, tai užsienio kalba tampa tik priemone, padedančia suvokti dalyko turinį ir perteikti atitinkamą informaciją. O tai jau neatitinka vieno iš integruotos pamokos tikslų – tobulinti užsienio kalbos gebėjimus. Dalyko turinys, jo apimtis ir sudėtingumas taip pat neturėtų skirtis nuo įprasto ugdymo plano, dalykas turi būti dėstomas laikantis tam tikros srities dalykui būdingų mokymo reikalavimų (Finkbeiner, Fehling 2002)¹⁵. Todėl apie tikrąją integraciją galime kalbėti tik tada, kai tiek užsienio kalba, tiek dalykas yra laikomi vienodai svarbiais ir mokytojas (-ai) taiko metodus, leidžiančius siekti abiejų integruotos pamokos tikslų.

Kuo ypatingas kalbos mokymas(-is) integruotoje pamokoje. Kalbininkai sutaria, kad užsienio kalbos kompetencija turi būti ugdoma tiek, kad mokiniai gebėtų suprasti ir perteikti dalyko turinį. Turėtų būti ugdomas gebėjimas suvokti, bendrauti, vadovaujantis principu „kalbėti, bet nebūtinai taisyklingai“ (*fluency before accuracy*). Integruotoje pamokoje atsisakoma tradicinei užsienio kalbos pamokai būdingų dalių: gramatikos ir sintaksinių struktūrų mokymosi (Wode, 1995). Kalbos įgūdžių tobulinimas turi vykti tiksliai ir kryptingai, nes geras užsienio kalbos mokėjimas yra būtina sąlyga dalyko turiniui įsisavinti (Vollmer, 2000)¹⁶. Integruotos pamokos privalumas kalbos mokymui(-si) yra tas, kad dalyko turinio mokymasis sukuria labai palankią kalbos mokymosi aplinką, t. y. realius kontekstus ir komunikacines situacijas.

Integruotos pamokos teikia naudą ir dalykui, t. y. atsakingai atrinkti tekstai, straipsniai ir autentiška medžiaga užsienio kalba praturtina dalyko turinį, leidžia į tuos pačius reiškinius, pvz., istorijos, pažvelgti iš kitos perspektyvos.

Kai mokinių užsienio kalbos žinios nėra pakankamai geros, siūlomos dvi galimybės: sudėtingesnė pamokos dalis ir terminai aiškinami mokyklos kalba arba sudėtingesnės kalbinės formuluotės perfrazuojamos mokiniams suprantama užsienio kalba, arba įvedamos ir įtvirtinamos per vokiečių kalbos pamokas.

IDUKM METODINĖ MEDŽIAGA

Viena iš didžiausių integruoto dalyko ir kalbos mokymo(-si) formos iššūkių yra metodinės medžiagos pamokoms kūrimas. Kadangi pamokų kontekstai, pasirinkti ugdymo modeliai, formos, trukmė yra labai individualūs, medžiagą kuria mokytojai, nes parengtos ir tinkamos individualiam pamokos kontekstui metodinės medžiagos nėra.

CLILiG projekte dalyvaujantys mokytojai turi galimybę naudoti autentišką metodinę medžiagą iš Vokietijos, pritaikydami ją savo pamokoms pagal ugdymo programų reikalavimus ir mokinių vokiečių kalbos žinių lygį.

IDUKM PASIEKIMŲ VERTINIMAS

Integruoto dalyko ir kalbos mokymo(-si) formos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas yra vienas iš sudėtingiausių tokios pamokos dalių. M. Ernst (1995)¹⁷ siūlo vertinti dalyko turinį ir dalykinės užsienio kalbos žinias. Dalykinės užsienio kalbos klaidos – tai netinkamas dalyko terminų, žodžių, frazių ir jų reikšmių parinkimas bei vartojimas. Į jas, vertinant dalyką, būtina atsižvelgti. Tačiau jeigu mokinyso padarė rašybos ir gramatikos klaidų, pagal integruoto dalyko ir kalbos mokymo metodiką tokios klaidos neturėtų būti vertinamos.

Europos švietimo informacijos tinkle *Eurydice* (2006) kai kuriose Europos Sąjungos šalyse (pvz., Airijoje, Austrijoje, Vengrijoje) vertinimas atliekamas mokyklos kalba, t. y. mokiniai gali patys nuspręsti, ar egzaminą laikys integruoto dalyko ir kalbos mokymo tiksline kalba, ar ta kalba, kuria mokykloje mokoma bendrųjų ugdymo programos dalykų. Visose kitose šalyse, kuriose galima integruotai mokytis užsienio kalbos ir dalyko, joks specialus vertinimas netaikomas. Mokinio įgytos ugdymo programos turinio žinios vertinamos tik įprastine ugdymo programos dalykų mokymo kalba.

• • • •

13. Wode H., 1995. *Lernen in der Fremdsprache: Grundzüge von Immersion und bilingualem Unterricht*.

14. Hallet W., 2003. *Bilingualer Unterricht: Qualifikationen, didaktische Konzepte und Curriculum. Bilinguales Lernen als fremdsprachige Konstruktion wissenschaftlichen Wissens*. Sudarė: Hoffmann, R. *Bilingualer Geographieunterricht: Konzepte – Praxis – Forschung*. Nürnberg: Selbstverl. des Hochschulverbandes für Geographie und ihre Didaktik, p. 45–64.

15. Finkbeiner C., Fehling S., 2002. *Bilingualer Unterricht: Aktueller Stand und Implementierungsmöglichkeiten im Studium*. Sudarė Finkbeiner C., *Bilingualer Unterricht. Lehren und Lernen in zwei Sprachen*. Hanoveris, p. 9–23.

16. Vollmer H. J., 2000. *Bilingualer Sachfachunterricht als Inhalts- und Sprachlernen*. Sudarė: Bach G., Niemeier S., *Bilingualer Unterricht: Grundlagen, Methoden, Praxis, Perspektiven*. Frankfurtas prie Maino, p. 51–73.

17. Ernst M., 1995. *Fehlerkorrektur und Leistungsbewertung im bilingualen Sachfachunterricht*. *Praxis des neusprachlichen Unterrichts* 42, no. 3: 258–264.

Vertindami mokinius, pedagogai dažnai turi spręsti dilemą: nepatenkinamų mokinių pasiekimų priežastis – nepakankamos dalyko ar užsienio kalbos žinios. Iškilus tokioms dvejonėms rekomenduojama leisti moksleiviams atsiskaityti dalyką mokyklos kalba ir taip patikrinti dalyko žinias. Praktika rodo, kad mažesnių gabumų moksleivių pasiekimai yra tokie, kokių jie pasiektų, jeigu dalykas būtų dėstomas mokyklos kalba.

Integruotai besimokančių mokinių pasiekimai gali būti oficialiai patvirtinami suteikiant specialų pažymėjimą. Pavyzdžiui, Vokietijoje žemesniąsias vidurinės mokyklos klases bei vidurinę mokyklą baigusiems mokiniams įteikiamas specialus pažymėjimas, įrodantis, kad jie mokėsi dvikalbiuose mokyklų skyriuose arba klasėse. Pažymėjime taip pat nurodomos užsienio kalbos bei dalykai, kurių mokytasi integruotu būdu, ir šių dalykų mokymosi laikotarpis.

CLILiG projekte vertinimo praktika dar tik formuojasi, dažniausiai dėl vertinimo kriterijų susitaria dalyko ir vokiečių kalbos mokytojas.

Dr. AINA BŪDVYTYTĖ

Šiaulių universiteto Regionų plėtros instituto docentė
Šiaulių „Romuvos“ gimnazijos vokiečių kalbos mokytoja metodininkė

PROGRAMOS

NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO INTEGRUOTAS JAUNŲJŲ TYRĖJŲ IR VOKIEČIŲ KALBOS PROJEKTAS „NATUR“

VEIKLOS PROGRAMA

1 savaitinė valanda

PARENGĖ

ILONA NOMEIKĖ, biologijos vyr. mokytoja
JURGITA SKAMAROČIENĖ, vokiečių k. mokytoja metodininkė

IVADAS

Programa skirta 5 kl. moksleiviams. Apimtis – 37 val.

Mokykloje vokiečių kalbos, kaip 2-osios kalbos, mokiniai mokosi nuo 6 klasės. Dalyvavimas šiame projekte leistų susidomėjusius ir smalsius mokinius vokiečių kalbos pradėti mokytis jau 5-oje klasėje. Ir tai daryti ypač patrauklia forma: tiriant, atrandant, dalijantis. O šalia: mokslo kalba – vokiečių kalba.

TIKSLAS

Ugdyti moksleivių supratimą, kad gamta ir kalba būtų suvokiamos, vertinamos kaip svarbi žmogiškosios realybės dalis.

UŽDAVINIAI

- Siekti, kad mokiniai pajustų, jog kalba – svarbus įrankis šiuolaikiniame pasaulyje, jį pasitelkus galima nuveikti labai daug: tobulėti, rinkti informaciją, keistis ja, bendrauti.
- Skatinti domėjimąsi Jonavos krašto apylinkėmis, gamta, vandens telkiniais.
- Puoselėti meilę gamtai.
- Diegti sveiko gyvenimo būdo įgūdžius.
- Įgyti kompetencijų, svarbių profesinei karjerai:
 - su kalba susijusio mąstymo ir gebėjimo komunikuoti,
 - gebėjimo dirbti komandoje,
 - pateikti medžiagą ir argumentuoti,
 - dalyvauti dalykinio pobūdžio diskusijose užsienio kalba.

SIEKINI REZULTATAI

Integruojant vokiečių kalbą į mokinių aktyvią kūrybinę, tiriamąją ir ugdomąją veiklą, moksleiviai bus labiau motyvuoti mokytis vokiečių kalbos ir gilintis į gamtos mokslus, gebės vartoti elementarias vokiečių kalbos sąvokas, pristatydami (draugams, tėveliams, mokytojams) ar analizuodami tiriamuosius darbus, ugdysis pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, bendravimo užsienio bei mokyklos kalbomis kompetencijas.

UGDYMO METODAI, PRIEMONĖS IR ĮRANGA

Tiriamieji, laboratoriniai darbai, eksperimentai, „Mokslininko žingsnių“ metodas, komandinis darbas, išvykos, ekspedicija, žaidimai, veikla gamtoje. Mobili laboratorija vandens, dirvožemio ir oro eksperimentų atlikimui „Ecolabbox“.

MOKYMOSI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

Tiriamųjų darbų aprašai, neformalus vertinimas, refleksija, veiklų aptarimas, įsivertinimas.

LITERATŪRA

Moksliniai žurnalai:

1. „Žurnalas apie gamtą“, „Lemtis“, „Kelionių magija“, „Mokslas ir gyvenimas“, „Focus“, „Žaliasis pasaulis“

Interneto portalai:

2. <http://www.gelesweb.lt>
3. <http://www.ktl.mii.lt/aa/1kr.htm> – Kraštovaizdžio monitoringas
4. <http://www.ktl.mii.lt/aa/index.html> – Lietuvos kraštovaizdžio apsauga
5. DFU-Unterrichtsmaterial (Chemie, Biologie):
6. <http://www.dfu-cockpit.de/mediawiki-1.9.3/index.php?title=Hauptseite>
7. Lehrmaterial (Animationen, kurze Filme zu verschiedenen Fächern) in deutscher Sprache:
8. http://www.planet-schule.de/sf/filme-online.php?first_tray=5&second_tray=0&third_tray=0&seite=2
9. <http://www.lehrer-online.de/lehrer-online.php>
10. <http://www.scinexx.de/dossiers.html>
11. <http://www.dw.de/deutsch-lernen/landeskunde/s-12377>
12. <http://www.dw.com/de/deutsch-lernen/bandtagebuch/s-13891>
13. <http://www.dw.de/deutsch-lernen/ticket-nach-berlin/s-32294>
14. <http://www.ekm.lt/catalogs/20> – Apie atliekas
15. <http://iae.tts.lt> – Ignalinos atominė elektrinė (IAE)
16. <http://www.ktl.mii.lt/aa/van.html> – Lietuvos vandenų ištekliai

17. http://www.zum.lt/Resources/Internet_senas/Lithuan/Html/contents.html – Paviršinio vandens kokybė
18. <http://www.ktl.mii.lt/aa/mon96/pv971.html> – Vandenių apsauga
19. <http://www.ktl.mii.lt/aa/turs.html> – Lietuvos aplinkos apsaugos strategija
20. <http://www.ktl.mii.lt/aa/index.html> – Vandenių būklė
21. <http://www.ktl.mii.lt/aa/1va.htm> – Vandens monitoringas
22. www.zpasaulis.lt – Savaitraštis „Žaliasis pasaulis“
23. <http://www.dendrologia-lithuaniae.lt/> – Lietuvos dendrologų draugijos leidinys „Dendrologia Lithuaniae“
24. <http://www.mi.lt/miskininkyste/Miskininkyste.htm> – Mokslo žurnalas „Miškininkystė“
25. <http://www.mi.lt/en/balticfor.html> – Tarptautinio mokslo žurnalas „Baltic Forestry“
26. www.zoosfera.lt – Lietuviškas elektroninis žurnalas

Knygos:

27. Stasė Stašauskaitė, „Augalų fiziologijos laboratoriniai ir lauko bandymai“
28. Rimantas Puplė, „Pasaulio biologinė įvairovė“

NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMOS TURINYS:

Turi atsispindėti moksleivių veiklos sritys, konkretūs darbai (ką jie darys būrelio metu), temos ir potėmės, jiems skiriamų val. skaičius, ugdomi mokinių gebėjimai, integracija. Laukiamas rezultatas – ką vadovas planuoja padaryti programos vykdymo pabaigoje: surengti parodas, koncertus, organizuoti, dalyvauti renginiuose ir t. t.

Eil. nr.	Skyriaus /temos pavadinimas	Valandų skaičius	Laukiamas rezultatas	Integracija	Pastabos
1	RUGSĖJIS Susipažinimas. Kokios spalvos tavo „šlykštukas“? Ar jis tamprus?	1	Sumaišę 2–3 medžiagas, išgaus kitą tamprią medžiagą. Gebės vokiškai prisistatyti, skaičiuoti iki 5, nusakyti 6 spalvų pavadinimus.	Dailė	
2	Mokslininko žingsniai. Dujų balionai	1	Gebės atlikti tyrimą, naudodami mokslininko žingsnius. Sužinos, kaip išsiskiria dujos. Mokysis vokiškai įvardinti mokslininko žingsnius.	Chemija	
3	Lavos lempa	1	Gebės palyginti skystų medžiagų masę. Mokysis pasakyti vokiškai, ar patiko eksperimentas, ir palyginti aliejaus bei vandens svorį.	Chemija	
4	Barometro gamyba	1	Gebės elementariomis priemonėmis pasigaminti barometrą ir atlikti oro drėgmės stebėjimus. Gebės vokiškai įvardinti, koks yra oras (ne mažiau nei 4 orų apibūdinimai).	Fizika Geografija	
5	SPALIS Ekspedicija dvi-račiais „Jonavos vandens telkinių tyrimas“	4	Ištirs Jonavos vandens telkinių kokybę. Mokysis vokiškų judėjimo žodžių ir kaip vadinasi vandens telkiniai: <i>mes einame, važiuojame, bėgame; tvenkinys, upelis, upė, šulinys</i> .	Geografija Chemija	
6	LAPKRITIS Spalvų sukūrimas	1	Irodys, kad šarmas naikina riebalus. Išvirs vokiškus spalvų pavadinimus, mokysis su eksperimentu susijusių žodžių, parengs trumpą eksperimento pristatymą vokiečių kalba.	Chemija	
7	Apversta stiklinė su vandeniu	1	Nustatys, kaip oro slėgis veikia žemės kūnus. Mokysis su eksperimentu susijusių vokiškų žodžių.	Fizika	

8	Medūza butelyje	1	Tirs kūnų masę vandenyje. Mokysis su eksperimentu susijusių vokiškų žodžių.	Chemija	
9	Acto vulkanas	1	Ištirs, kaip šarmas reaguoja su rūgštimis ir išsiskiria dujos. Mokysis vokiškai pristatyti eksperimento rezultatus.	Chemija	
10	GRUODIS Puošnieji kristalai	3	Augins kietuosius kūnus, turinčius tvarkingą vidinę struktūrą, stebės juos 10 dienų; mikroskopuos. Grupelėse paruoš pristatymus arba filmukus apie savo kristalus vokiečių kalba.	Chemija	
11	Grojanti taurė	1	Ištirs, kaip garso aukštis priklauso nuo vandens kiekio. Mokysis vokiškai pristatyti eksperimento rezultatus ir dainuos dainą „Tannenbaum“.	Fizika	https://www.youtube.com/watch?v=IS4wTuvR7Ik
12	SAUSIS Balioniadienis	1	Gebės nustatyti, kurie kūnai tamprūs. Stebės tampraus kūno deformaciją. Dainuodami dainelę „ABC Lied mit Luftballons“, susipažins su vokiečių kalbos abėcėle.	Fizika	https://www.youtube.com/watch?v=tHrKVchMhX0 Likus laikui, daina „Ein großer, ein runder, ein roter Luftballon“
13	Lietus maišelyje	1	Gebės apibūdinti vandens apytakos ratą ir stebės jį praktiškai. Grupelėse paruoš plakatus, kuriuose vaizduos vandens apytakos ratą ir svarbiausius procesus užrašys vokiškai.	Geografija	
14	Slaptas raštas	1	Irodys, kad degant rūgštims išsiskiria smalkės. Slaptą laišką rašys vokiečių kalba.	Chemija	
15	Apelsiniadienis (rūgštis ir balionas; žvakidė)	1	Gebės pasinaudodami indikatoriumi nustatyti rūgštį. Gebės pagaminti žvakę, naudodami aliejų. Irodys, kad rūgštys naikina guminį paviršių. Mokysis su eksperimentu susijusių vokiškų žodžių ir eksperimento rezultatus pristatys vokiškai (<i>Lückentext</i>).	Chemija	
16	VASARIS Vandens filtrai. Spalvoto vandens judėjimas	1	Gebės išvalyti vandenį gamtinėmis priemonėmis. Stebės, kaip juda vandens dalelės. Mokysis su eksperimentu susijusių vokiškų žodžių ir grupelėse paruoš tekstą apie eksperimento eigą vokiečių kalba.	Chemija	
17	Žaibo susidarymas. Įelektrinti kūnai	1	Gebės sukurti elektros lauką, naudodami balioną ir vilną. Mokysis su eksperimentu susijusių vokiškų žodžių, įvardins, kurie kūnai turi teigiamą, kurie neigiamą el. lauką (<i>positiv, negativ/Haare, Wolle, Luftballon, Glas, Seide</i>).	Fizika	https://www.youtube.com/watch?v=-BCKN0-PW7wA (4.30–5.00) Likus laikui, daina „Ein großer, ein runder, ein roter Luftballon“

18	Stebuklingi muilo burbulai	1	Pasigaminti tinkamą masę burbulų pūtimui. Mokysis su eksperimentu susijusių vokiškų žodžių, vokiškai apibūdins išpūstus burbulus.	Chemija	
19	Dramblio dantų pasta	1	Stebės žaibinę vandenilio peroksido ir kalio permanganato reakciją. Mokysis su eksperimentu susijusių vokiškų žodžių ir grupelėse paruoš tekstą apie eksperimento eigą vokiečių kalba.	Chemija	
20	KOVAS Mūsų grupės eksperimentas	2	Gebės savarankiškai suplanuoti, atlikti ir pademonstruoti eksperimentą. Paruoš trumpą naujų vokiškų žodžių žodynėlį kitoms grupėms.		
21	Eksperimentai su sausu ledu	2	Susipažins su sauso ledo savybėmis, nusakys, kokios dujos skiriasi per chemines reakcijas. Išmoks 5–8 naujus vokiškus žodžius bei paruoš darbo pristatymą vokiečių kalba (<i>Lückentext</i>).	Chemija	
22	Dirbtinė snaigė	1	Stebės dirbtinės snaigės struktūrą per mikroskopą. Mokysis naujų būdvardžių, kurie leidžia apibūdinti snaigę; nupiešę snaigę, parašys trumpą tekstą apie ją vokiečių kalba (pagal duotą pavyzdį), perskaitys draugui.		
23	BALANDIS Ekologiška dantų pasta	1	Gebės pasigaminti dantų pastos ir paaiškinti jos sudedamųjų medžiagų poveikį. Mokysis vokiškai įvardinti kūno dalis, dainuos dainą „Kopf, Schulter, Knie und Zeh“.	Sveika gyvensena, ekologija	
24	Ugnis be degtukų	1	Gebės įžiebtį ugnį, naudodami kalio permanganatą ir gliceriną. Mokysis su eksperimentu susijusių vokiškų žodžių ir grupelėse paruoš tekstą apie eksperimento eigą vokiečių kalba (pagal pavyzdį).	Chemija	
25	GEGUŽĖ Ekspedicija „Oro tarša“	5	Tirs oro kokybę įvairiose aplinkose. Pasikartos vokiškus orų apibūdinimus, rengs ekspedicijos pristatymus vokiečių kalba (<i>Lückentext</i>).	Geografija Ekologija Chemija	
26	Projekto užbaigimas, aptarimas	1	Aptars ir įvertins projekto veiklas. Žaisdami žaidimą „Heißer Stuhl“ įsivertins, kaip sekėsi įsiminti vokiškus žodžius.		
Iš viso:		37 val.			

PASTABA: Užsiėmimų turinys gali būti koreguojamas atsižvelgiant į moksleivių poreikius, oro sąlygas.

2018–2019 m.

INTEGRUOTAS MATEMATIKOS IR VOKIEČIŲ KALBOS MOKYMAS (IDVKM) MATEMATIKOS IR VOKIEČIŲ KALBOS MODULIO PROGRAMA 5 KLASEI

Savaitinių pamokų skaičius: 1 val.

Bendras valandų skaičius: 18 val.

PARENGĖ

JURGITA KUPŠYTĖ-KARBAUSKĖ, matematikos mokytoja metodininkė
LINA BRUŽIENĖ, vokiečių kalbos mokytoja metodininkė

I. ĮVADAS

Užsienio kalbų ir kitų dalykų integracija praturtina ugdymo procesą. Ypač kai nagrinėjami klausimai, susiję su artima mokslieivių aplinka. Juk įdomu sužinoti, kiek vandens žmogus sunaudoja per dieną arba kaip praktiškai patikrinti tikimybių teorijos veikimą.

Į šiuos ir panašius klausimus galima atsakyti atliekant eksperimentus ir naudojant interaktyvias mokymo užduotis, o kartu mokytis ir vokiečių kalbos.

Aktyvūs kalbos mokymo metodai per kitų dalykų turinį atveria naujas perspektyvas užsienio kalboms. Užsienio kalbos ir matematikos derinys padeda mokiniams ugdyti bendradarbiavimo, tolerancijos ir kritinio bei kūrybinio mąstymo kompetencijas.

II. UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

- Suteikti 5 kl. mokiniams vokiečių kalbos pagrindus.
- Gilinti mokinių 5 kl. kurso matematikos žinias.
- Skatinti mokinių domėjimąsi matematika, vokiečių kalba.
- Ugdyti mokinių bendradarbiavimo, tolerancijos ir kritinio bei kūrybinio mąstymo kompetencijas.

III. DARBO BŪDAI, METODAI IR FORMOS:

aiškinimas, demonstravimas, diskusija, individualus darbas, darbas poromis, grupėse, aktyvieji mokymosi metodai, darbas su matematinėmis kompiuterinėmis programomis (pagal poreikį ir galimybes).

IV. VERTINIMAS:

formuojamasis. Nuolat stebima ir aptariama individuali mokinių pažanga, nurodomos stipriosios vietos, nustatomi mokymosi sunkumai, numatomos galimybės jiems įveikti.

Kiekvienos pamokos pabaigoje mokiniai pildo įsivertinimo lenteles, kurso pabaigoje rašo baigiamąjį patikrinamąjį testą įskaitai gauti.

V. UGDYMO TURINYS

Eil. nr.	Tema	Val. sk.	Mokinių gebėjimai, pamokos veiklos
1.	Kodėl verta mokytis vokiečių kalbos ir matematikos? Skaičiuojame vokiškai iki 10	1	Pakartos natūraliųjų skaičių sąvoką, gebės vokiškai perskaityti natūraliuosius skaičius iki 10.
2.	Vokietija skaičiais	1	Gebės vokiškai perskaityti natūraliuosius skaičius iki milijonų, įvardyti skaičiaus skaitmenų klases ir skyrius.
3.	Skaičių palyginimas	1	Gebės vokiškai palyginti natūraliuosius skaičius.
4.	Veiksmai su natūraliaisiais skaičiais	1	Gebės atlikti aritmetinius veiksmus su natūraliaisiais skaičiais, vokiškai perskaityti užduotį ir atsakymą.
5.	Matavimo prietaisai	1	Pakartos matavimo prietaisų rūšis, gebės jas įvardyti vokiškai, atliks įvairias matavimo užduotis.
6.	Masė	1	Atliks su masės matavimu susijusias užduotis, gebės vokiškai pasakyti užduoties rezultatą.
7.	Ilgis	1	Atliks su ilgio matavimu susijusias užduotis, gebės vokiškai pasakyti užduoties rezultatą.
8.	Laikas	2	Atliks su laiko matavimu susijusias užduotis, gebės vokiškai pasakyti užduoties rezultatą.
9.	Pinigai	2	Atliks su pinigų skaičiavimu susijusias užduotis, gebės vokiškai pasakyti užduoties rezultatą.
10.	Kampas. Kampų rūšys	1	Gebės įvardyti duotojo / nubraižyto kampo rūšį, vokiškai pasakyti užduoties rezultatą.
11.	Kampų matavimas ir braižymas	1	Gebės išmatuoti, nubraižyti nurodyto dydžio kampą, vokiškai pasakyti užduoties rezultatą.
12.	Trikampiai ir keturkampiai	1	Gebės įvardyti, parodyti, išmatuoti trikampio, kvadrato, stačiakampio elementus, apskaičiuoti stačiakampio, kvadrato, stačiojo trikampio perimetrą ir plotą, vokiškai pasakyti užduoties rezultatą.
13.	Kalėdinė pamoka	1	Atliks kūrybines kalėdines matematikos ir vokiečių kalbos užduotis.
14.	Kartojimo pamoka	2	Apibendrins modulyje įgytas žinias, atliks kartojimo užduotis.
15.	Baigiamoji pamoka	1	Apibendrins modulyje įgytas žinias, atliks tikrinamąsias ir įsivertinimo užduotis.
Iš viso:		18 val.	

PAGRINDINĖS IR PAPILDOMOS MOKYMO PRIEMONĖS

Dalimosios užduotys, įvairūs matavimo prietaisai, žaidimų kortelės, kamuoliukas.

ŠALTINIAI, KURIAIS REMTASI SUDARANT PROGRAMĄ:

- Intienė K., Meškauskaitė V., Knyvienė J., Stundžienė Ž., Vanagas V. Matematika tau+. Vadovėlis 5 klasei. Pirmą dalis. Vilnius: TEV. 2015.
- Intienė K., Meškauskaitė V., Knyvienė J., Stundžienė Ž., Vanagas V. Matematika tau+. Vadovėlis 5 klasei. Antrą dalis. Vilnius: TEV. 2015.
- Kopp G., Frölich K. „Pingpong Neu 1“. Vokiečių kalbos vadovėlis. 2007.
- Matematikos užduotys 1–10 kl. Prieiga per internetą: <http://www.mathepower.com/>
- Prieiga per internetą: <https://www.youtube.com/>

2017–2018 m.

INTEGRUOTO MATEMATIKOS, GAMTOS IR VOKIEČIŲ KALBOS MODULIO UGDYMO PROGRAMA „INTEGRUOTAS MATEMATIKOS, GAMTA IR ŽMOGUS, VOKIEČIŲ K. DALYKŲ MOKYMAS“

Savaitinių pamokų skaičius: 1 val.

Bendras valandų skaičius: 36–38 val.

PARENGĖ

Matematikos mokytoja ekspertė VALENTINA BARADINSKIENĖ

Fizikos vyr. mokytoja RAMUNĖ MICKAITIENĖ

Vokiečių kalbos mokytoja metodininkė LINA JUŠKEVIČIENĖ

1. PROGRAMOS RENGĖJAS

Vardas ir pavardė	Pareigos, kvalifikacija
Valentina Baradinskienė	Matematikos mokytoja ekspertė
Ramunė Mickaitienė	Fizikos vyr. mokytoja
Lina Juškevičienė	Vokiečių kalbos mokytoja metodininkė

2. PROGRAMOS TRUKMĖ IR APIMTIS

Trukmė	Apimtis (valandų skaičius)	
	Per savaitę	Per mokslo metus
2017–2018 mokslo metai	1 val.	36–38 val.

3. PROGRAMOS DALYVIAI, KLASĖS

Dalyvių skaičius grupėje	Grupių skaičius	Klasės	Lygis
30	1	5c	A1

4. PASKIRTIS (Vaikų pažinimo, lavinimosi, saviraiškos poreikių tenkinimas, ugdomi specifiniai gebėjimai ir kompetencijos)

Šis kursas suteiks gilesnes matematikos, gamtos ir vokiečių kalbos dalykų žinias. Šio kurso turinys yra platesnis ir gilesnis: mokiniai teorines žinias pritaikys atlikdami praktinius darbus. Tobulins praktinius ir kalbinius įgūdžius. Bus atliekama daugiau ir įvairesnių užduočių, reikalaujančių savarankiškumo, kūrybiškumo, mokėjimo susieti matematiką, gamtą ir vokiečių kalbą. Mokiniai gebės analizuoti, vertinti, apibendrinti, formuluoti išvadas ir sklandžiai pristatyti atliktus darbus klasės draugams ir platesnei visuomenei. Mokiniui bus lengviau apsispręsti, kokią užsienio kalbą rinktis 6 klasėje.

5. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ BEI FORMOS (Konkretūs, išmatuojami, realiai įgyvendinami programos tikslai, uždaviniai ir priemonės (Metodai, veiksmai ir formos))

Tikslas	Uždaviniai	Priemonės
Sudaryti prielaidas kiekvienam vaikui pagal savo poreikius ir išgales bręsti kaip asmenybei ir ugdyti iniciatyvumą, kūrybingumą bei kitas kompetencijas, tenkinant kritinio ir loginio mąstymo, pažinimo ir saviraiškos poreikius. Sudaryti galimybę mokiniams ugdytis bendravimo vokiečių kalba, bendradarbiavimo kompetencijas, būtinas kiekvieno žmogaus visaverčiam asmeniniam gyvenimui, sėkmingam mokymuisi, visuomenei ir būsimai profesinei veiklai. Sudaryti galimybę tobulėti gabiems vaikams ir dalyvauti įvairiuose konkursuose, olimpiadose bei konferencijose.	- Mokytis įvaldyti matematinio mąstymo elementus, išmokti bendrauti ir bendradarbiauti, vartojant matematines sąvokas ir matematinius informacijos užrašymo būdus, naudotis matematiniu žodynu ir simboliais, išmokti matematiškai tirti sudėtingesnes realias situacijas ir spręsti sudėtingesnes gyvenimo problemas, suprasti ir panaudoti vidinius ir išorinius matematikos ryšius. - Suprasti matematikos svarbą visuomenės gyvenime, pritaikumą įvairiose žmonių praktinės veiklos srityse, moksluose, technikoje, suprasti ir vertinti matematikos objektyvumą, kūrybiškumą, išsiugdyti išradingumą, smalsumą, atkaklumą, valingumą, norą, atsakomybę ir gebėjimą mokytis. - Kelti klausimus ir hipotezes, planuoti stebėjimus ir bandymus. Saugiai naudotis laboratorine įranga ir medžiagomis. Apibendrinti gautus duomenis, formuluoti išvadas. - Supažindinti su nauju dalyku – vokiečių kalba, mokytis jos remiantis dalyko turiniu, lavinti kalbinius ir pažintinius gebėjimus, kelti mokymosi motyvą remiantis eksperimentais, praktiniais darbais, patyrimais. Susieti mokomuosius dalykus su realiu gyvenimu, išlaisvinti mokytojų ir mokinių kūrybiškumą. - Skatinti žinių troškimą ir sudaryti galimybę veiksmingai formuoti mokinių mokymosi mokytis kompetenciją. - Tobulinti tarpdalykinę integraciją (matematika, gamta, vokiečių kalba su IT) ir plėtoti mokinių saviraišką.	- IT: kompiuteris, multimedija ir interaktyvi lenta „Prometėjas“, <i>Promethéan ActiInspire</i> programinė įranga su „aktyviosiomis pamokomis“, skaitmeninė dokumentų kamera <i>AVerMedia</i>, interaktyvios pelytės, internetinės svetainės. - Dalomoji mokomoji medžiaga. - Vaizdinė medžiaga – plakatai. - Laboratorinės priemonės: svarstyklės, įvairios liniuotės, laikrodžiai, dinamometrai ir kt. - Žaidybiniai elementai: ratas, žvaigždžių alėja, kamuoliukai, stalo žaidimai, dėlionės, paveikslėliai ir kt.

7. PROGRAMOS SĖKMĖS KRITERIJAI (Konkretūs, aiškūs ir pamatuojami programos rezultatai, vertinimo kriterijai. Būdai ir metodai, kuriais bus įvertinamas programos tikslų įgyvendinimas)

- Sudaromos galimybės užsiėmimuose dirbti individualiai, porose ar įvairaus dydžio grupėse.
- Per individualų pokalbį su mokytoju bus aptariami iškilę sunkumai ir jų sprendimo galimybės. Tokiu būdu ugdytiniai turės galimybę koreguoti ugdymo turinį pagal savo gebėjimus.
- Ugdytiniai patys ieškos uždavinių sprendimo būdų, aptars juos ir rinksis jiems priimtinausią sprendimo algoritmą.
- Padedant mokytojui pagal aprašymą išmoks atlikti paprastus stebėjimus ir bandymus, rezultatus pateikti žodžiu ar raštu, suformuluoti hipotezę ir išvadas.

8. DALYVIŲ PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS (Pažangos, pasiekimų vertinimo principai, kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo būdai)

Pirmuose užsiėmimuose bus pildomi apklausos lapai, juose mokiniai užrašys savo lūkesčius, norus ir pageidavimus. Mokytojai padės mokiniams įgyti bendrąsias ir dalykines kompetencijas: noriai mokytis, pasitikėti savo jėgomis, tapti atsakingais, įsivertinti savo jėgas, apmąstyti rezultatus, priimti iššūkius, bendrauti ir bendradarbiauti, plėsti matematikos, gamtos ir vokiečių kalbos žinias, taip pat tenkins mokinių pažinimo, ugdymosi ir saviraiškos poreikius. Mokiniai motyvuojami dalyvauti įvairiuose konkursuose, olimpiadose ir mokinių konferencijose. Rezultatai aptariami įvertinant pasiekimus, nustatant sėkmės ir nesėkmės priežastis, palyginant su pradiniais lūkesčiais ir pageidavimais. Kitam etapui vėl išsikeliama nauji ugdymosi tikslai, apmąstant, kokias kompetencijas mokinys nori tobulinti. Mokiniai nuolat mokomi siekti kuo aukštesnio savo asmeninio bei komandinio rezultato. Pasiekimai ir pažanga bus stebima ir fiksuojama pažymiais, o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje (pirmo į matematiką, o antro į gamtą), pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita. Metų gale mokiniams išduodami modulio programos baigimo pažymėjimai.

6. PROGRAMOS TURINYS (Užsiėmimų – veiklų, renginių – temos bei teorijai ir praktikai skiriamų valandų skaičius)

- Matematika, vokiečių kalba.
- Gamta ir žmogus, vokiečių kalba.
- Matematika, gamta ir žmogus, vokiečių kalba.

Eil. nr.	Temos pavadinimas / Skyrius	Valandų skaičius (nuo–iki)	Mokinių pasiekimai		Integracija Vokiečių kalba
			Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
1.	Galvok ir dirbk kaip mokslininkas. 5 mokslininko žingsniai	1	1.1. Padedant mokytojų susiplanuoti ir atlikti stebėjimus bei bandymus. Saugiai ir kūrybingai naudoti paprasčiausias mokyklinės gamtos tyrimo priemones, buityje naudojamus prietaisus ir medžiagas. 1.3. Formuluoti paprastas išvadas, palyginti savo ir draugų gautus stebėjimų ir bandymų rezultatus. 1.5. Kūrybingai veikti, siekiant nustatyti, kaip reikia mokytis gamtos mokslų.	1.1.1. Savais žodžiais paaiškinti, kas yra hipotezė (spėjimas). 1.1.2. Padedant mokytojui pagal aprašymą atlikti paprastus stebėjimus ir bandymus, rezultatus pateikti žodžiu ar raštu. 1.1.3. Nurodyti buitinius matavimo prietaisus, naudojamus laikui, ilgiui, masei, temperatūrai, tūriui matuoti. 1.1.4. Nurodyti paprasčiausius indus bandymams atlikti (stiklinė, piltuvėlis, matavimo cilindras). 1.1.6. Savais žodžiais nusakyti saugaus elgesio su buitineis prietaisais taisykles. 1.1.7. Savais žodžiais nusakyti elgesio su nežinomomis ir pavojingosiomis medžiagomis taisykles.	Atliekant bandymus gebėti įvardinti vokiškai bandyme naudojamus daiktus (medžio šakutė, razinos, akmenukas, pieštukas, trintukas, žemė, plastilinas ir t. t.) ir buitinius matavimo prietaisus (svarstyklės, metras, liniuotė, termometras, sekundometras, chronometras, litras), gebėti įvardinti vokiškai bandymams naudojamus indus (stiklinė, piltuvėlis, matavimo cilindras...) Mokėti sukurti trumpus vokiškus sakinius (iki 3–5 žodžių). Būti susipažinus su frazėmis vokiškai, nusakančiomis elgesio su pavojingomis medžiagomis taisykles.

PAŽANGOS STEBĖJIMAS. ĮSIVERTINIMAS. VERTINIMAS. Pasiekimai ir pažanga bus stebima ir fiksuojama pažymiais (rašomi atsiskaitomieji darbai), o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje, pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita.

MOKYMO PAGALBOS TEIKIMAS.

PASTABOS IR PAKEITIMAI.

Eil. nr.	Temos pavadinimas / Skyrius	Valandų skaičius (nuo–iki)	Mokinių pasiekimai		Integracija Vokiečių kalba
			Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
2.	Medžiagos 1. Tyrimas „Kaip atpažinti medžiagas?“ 2. Medžiagų tirpumo tyrimas 3. Praktinis darbas „Mišinių gamyba“ 4. Tyrimas „Kaip išskirti medžiagų mišinį“ 5. Medžiagos elektros laidumo tyrimas	4–5	5.1. Paaiškinti medžiagų sandarą. 5.3. Išskirti nesudėtingus medžiagų mišinius. 5.2. Tiriant kasdienėje aplinkoje esančių medžiagų savybes, susieti jas su medžiagų naudojimu. 4.3. Susieti įvairių medžiagų tausoja su taršos mažinimu kasdienėje aplinkoje.	5.2.1. Paaiškinti, kaip medžiagos sudarytos iš dalelių. 5.3.1. Paaiškinti, kuo grynoji medžiaga skiriasi nuo mišinio. 5.3.2. Paaiškinti, kaip medžiagų mišinius galima išskirti.	Atliekant bandymus gebėti pasakyti vokiškus medžiagų pavadinimus. Mokėti sukurti trumpus vokiškus sakinius (iki 3–5 žodžių). Bandymas „Tirpumas“: vanduo, druska, cukrus ir t. t. Bandymas „Mišiniai“: smėlis, žvyras, vanduo, manai, agunos, žemė ir t. t. Bandymas „Elektros laidumas“: aliuminis, geležis, varis ir t. t.

PAŽANGOS STEBĖJIMAS. ĮSIVERTINIMAS. VERTINIMAS. Pasiekimai ir pažanga bus stebima ir fiksuojama pažymiais (rašomi atsiskaitomieji darbai), o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje, pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita.

MOKYMO PAGALBOS TEIKIMAS.

PASTABOS IR PAKEITIMAI.

Eil. nr.	Temos pavadinimas / Skyrius	Valandų skaičius (nuo–iki)	Mokinių pasiekimai		Integracija Vokiečių kalba
			Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
3.	Šiluma 1. Tyrimas „Šildomas plečiasi, šaldomas traukiasi“	1	1.4. Gebėti teisingai išmatuoti temperatūrą. 9.3. Žinoti šilumos taupymo būdus.	9.3.1. Apibūdinti šilumą kaip vieną iš energijos formų. 9.3.2. Paaiškinti šilumos taupymo būtinumą ir nurodyti taupymo būdus.	Atliekant bandymą „Šildomas plečiasi, šaldomas traukiasi“ išmokyti bandyme naudojamus daiktus vokiškai.

PAŽANGOS STEBĖJIMAS. ĮSIVERTINIMAS. VERTINIMAS. Pasiekimai ir pažanga bus stebima segtuvuose ir fiksuojama pažymiais (rašomi atsiskaitomieji darbai), o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje, pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita.

MOKYMO PAGALBOS TEIKIMAS.

PASTABOS IR PAKEITIMAI.

Eil. nr.	Temos pavadinimas / Skyrius	Valandų skaičius (nuo–iki)	Mokinių pasiekimai		Integracija Vokiečių kalba
			Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
4.	Aplinka ir evoliucija 1. Projektinis darbas „Į pagalbą paukščiams“	1	4.1. Apibūdinti skirtingas gyvūnų ir augalų buveines. Suvokti organizmų prisitaikymą tam tikroje ekosistemoje. Įvardinti organizmų gebėjimus peržiemoni.	3.3.3. Nurodyti, kad pakitus aplinkos sąlygoms dėl evoliucijos atsiranda geriau prisitaikiusių organizmų grupės.	Gebėti pasakyti vokiškai augalų ir gyvūnų buveines – pelkė, miškas, jūra, ežeras, pieva, raistas. Gebėti pasakyti vokiškus sakinius (3–6 žodžių), nurodant, kas kur žiemoja, kas kaip prisitaikė aplinkoje, kad peržiemotų.

PAŽANGOS STEBĖJIMAS. ĮSIVERTINIMAS. VERTINIMAS. Pasiekimai ir pažanga bus stebima segtuvuose ir fiksuojama pažymiais (rašomi atsiskaitomieji darbai), o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje, pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita.

MOKYMO PAGALBOS TEIKIMAS.

PASTABOS IR PAKEITIMAI.

Eil. nr.	Temos pavadinimas / Skyrius	Valandų skaičius (nuo–iki)	Mokinių pasiekimai		Integracija Vokiečių kalba
			Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
5.	Vanduo 1. Tyrimas „Plūduriuoja ar skęsta“ 2. Praktinis darbas „Laivo gamyba“ 3. Tyrimas „Vandens filtravimas“	2–3	7.1. Atpažinti vandens būsenas įvairiose situacijose. Apibūdinti būsenų kitimą vandens apytakos rate. 5.1. Suprasti vandens anomalijos reikšmę. 7.3. Įvardinti vandens tausojimo būdus.	7.1.1. Nurodyti vandens apytakos rato elementus. 7.1.2. Pateikti vandens būsenų pavyzdžių. 7.3.2. Pateikti medžiagų tausojimo kasdieniniame gyvenime pavyzdžių. 2.4.4. Pateikti pavyzdžių, rodančių, kuo organizmui svarbus vanduo.	Atliekant tyrimus gebėti pasakyti vokiškus tyrimo naudojamų daiktų pavadinimus, veiksmažodžius „skęsta“, „plūduriuoja“. Trumpų vokiškų sakinių (iki 3–5 žodžių) sukūrimas. 1. Tyrimas „Plūduriuoja, skęsta“: razinos, žemė, medžio šakutė, trintukas, pieštukas, euro moneta, plastilinas, popieriaus skiautė. 2. Tyrimas „Laivo gamyba“: razinos, plastilinas, viršus, apačia, dugnas, sunkus, lengvas. 3. Tyrimas „Vandens filtravimas“: vanduo, smėlis, žvyras ir t. t.

PAŽANGOS STEBĖJIMAS. ĮSIVERTINIMAS. VERTINIMAS. Pasiekimai ir pažanga bus stebima segtuvuose ir fiksuojama pažymiais (rašomi atsiskaitomieji darbai), o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje, pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita.

MOKYMO PAGALBOS TEIKIMAS.

PASTABOS IR PAKEITIMAI.

Eil. nr.	Temos pavadinimas / Skyrius	Vandens skaičius (nuo–iki)	Mokinių pasiekimai		Integracija Vokiečių kalba
			Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
6.	Maistas 1. Tiriama-sis darbas „Maisto etikečių tyrimas“ 2. Prakti-nis darbas „5 žmogaus jutimai“	1–2	Remiantis įgytomis žiniomis apie maisto medžiagas, jų ener-ginę vertę, paaiškinti sveikos mitybos esmę. 2.6. Paaiškinti, kaip jutimo organai ir smegenys padeda žmogui orientuotis aplinkoje ir ją pažin-ti. Remiantis žinio-mis apie smegenų vaidmenį organizme, paaiškinti alkoholio vartojimo keliamus pavojus.	2.4.1. Nurodyti pagrindines maisto medžiagas, aptarti jų reikšmę aprūpinant organizmą energija. 2.4.2. Nurodyti maisto pro-duktų grupes ir apibūdinti jų skirtumus. 4.1.1. Apibūdinti miško gamin-tojus, augalėdžius, plėšrūnus, pavaizduoti jų priklausomybę mitybos grandinėmis. 4.1.3. Atpažinti po kelis miško ekosistemos gamintojus ir vartotojus.	Gebėti pasakyti 5–8 gyvūnų pavadinimus, žinoti pagrin-dines maisto medžiagas vokiškai. Sudaryti mitybos grandinę (su vokiškais maisto produktų pavadinimais). Prekybos centruose surasti vokiškų maisto etikečių.

PAŽANGOS STEBĖJIMAS. ĮSIVERTINIMAS. VERTINIMAS. Pasiekimai ir pažanga bus stebima segtuvuose ir fiksuojama pažymiais (rašomi atsiskaitomieji darbai), o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje, pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita.

MOKYMO PAGALBOS TEIKIMAS.

PASTABOS IR PAKEITIMAI.

Eil. nr.	Temos pavadinimas / Skyrius	Vandens skaičius (nuo–iki)	Mokinių pasiekimai		Integracija Vokiečių kalba
			Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
7.	Nuolatiniai magnetai 1. Tyrimas „Kokias medžiagas magnetai traukia?“ 2. Magnetų rūšys ir savybės	2–3	9.8. Apibūdinti nuo-latinus magnetus.	9.8.1. Paaiškinti, kokius polius turi nuolatiniai magnetai. 9.8.2. Paaiškinti kompas-o veikimą. 9.8.3. Paaiškinti, kurias me-džiagas veikia, o kurių nevei-kia nuolatiniai magnetai.	Gebėti pasakyti tyrime nau-dojamus daiktus vokiškai (stiklo rutuliukas, medžio gabaliukas, plastikinė liniuotė, skalbinių segtukas, audinys, kamštis, plastilino gabaliukas, trintukas, varžtas, akmenukas, metalinė arba plastikinė są-varžėlė, raktas). Gebėti pasakyti magnetų rūšis ir savybes vokiškai. Gebėti formuluoti trum-pus (3–5 žodžių) sakinius (išvadas).

PAŽANGOS STEBĖJIMAS. ĮSIVERTINIMAS. VERTINIMAS. Pasiekimai ir pažanga bus stebima segtuvuose ir fiksuojama pažymiais (rašomi atsiskaitomieji darbai), o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje, pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita.

MOKYMO PAGALBOS TEIKIMAS.

PASTABOS IR PAKEITIMAI.

Eil. nr.	Temos pavadinimas / Skyrius	Valandų skaičius (nuo–iki)	Mokinių pasiekimai		Integracija Vokiečių kalba
			Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
8.	Žmonės augina augalus 1. Projektinis darbas „Pupos auginimas“	1	2.2. Apibūdinti fotosintezės procesą, kurio metu pagaminamos organinės medžiagos, turinčios sukauptos energijos, ir kvėpavimą, t. y. procesą, dėl kurio ši energija išsiskiria ir panaudojama organizmo veiklai. 2.3. Paaiškinti, kad ir augalų, ir gyvūnų organizmai sudaryti iš organų, atliekančių gyvybei palaikyti būtiną veiklą.	2.2.1. Vartojant sąvokas „šviesos energija“, „anglies dioksidas“, „organinės (maisto) medžiagos“, „deguonis“ nusakyti fotosintezės procesą ir jo reikšmę organizmams. 2.2.2. Vartojant sąvokas „maisto medžiagos“, „deguonis“, „energija“ ir „anglies dioksidas“ nusakyti kvėpavimo procesą ir jo reikšmę organizmui. 2.3.1. Nurodyti svarbiausius augalų organus (šaknis, stiebas, lapas, žiedas) ir jų paskirtį.	Gebėti išvardinti augalo pagrindines dalis vokiškai (šaknis, stiebas, lapas, žiedas), nupiešti augalą ir surašyti jo dalis vokiškai. Gebėti paprastais sakiniais nusakyti fotosintezės procesą vokiškai.
PAŽANGOS STEBĖJIMAS. ĮSIVERTINIMAS. VERTINIMAS. Pasiekimai ir pažanga bus stebima segtuvuose ir fiksuojama pažymiais (rašomi atsiskaitomieji darbai), o suminis (aritmetinis vidurkis) pažymys perkeliamas į dalyko dienyną kiekvieno pusmečio pabaigoje, pusmečių modulio rezultatai vertinami įskaita.					
MOKYMO PAGALBOS TEIKIMAS.					
PASTABOS IR PAKEITIMAI.					

PAMOKŲ PLANAI

Mokykla	Molėtų gimnazija
Mokytojai	Biologijos mokytoja Regina Mongirdienė, vokiečių kalbos mokytoja Valentina Zapolskienė
Dalykai	Biologija, vokiečių kalba
Klasė	9 kl.
Vokiečių kalbos lygis	A1.1
Pamokos tikslas	- Gilinti mokinių gamtamokslinės kompetencijos pagrindus. - Ugdyti bendravimo vokiečių kalba kompetenciją.
Pamokos uždaviniai	- Atlikdami biologinius eksperimentus (mikroskopuodami agurko/cukinijos odele) mokiniai pamatys 4 pagrindines augalinės ląstelės dalis, matomas šviesiniu mikroskopu, bei prisimins dar 3–4 ląstelės dalis. - Atlikdami užduotis vokiečių kalba, mokiniai mokysis ir įtvirtins augalinės ląstelės organoidų pavadinimus bei pagrindines funkcijas vokiškai, ugdys sakytinio ir rašytinio teksto supratimo ir bendravimo raštu ir žodžių strategijas. - Naudodami augalinius produktus, mokiniai pasigamins prietaisą, įrodantį druskos poveikį augalinėms ląstelėms, ir mokysis teorines žinias pritaikyti praktinėje veikloje.
Pamokos trukmė	90 min. (dviguba pamoka be pertraukos)
Pamokos kontekstas	Kiekvienos eksperimentinio modulio pamokos metu mokiniai atlieka biologinius eksperimentus, pagilina įgytas vokiečių kalbos žinias ir įgyja naujų.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai, darbo formos	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė (emocinis ir dalykinis sužadinimas) 7–8 min.		Parodoma skaidrė, atspindinti įvairias emocijas.	Mokiniai trumpai apibūdina savo emocijas pamokos pradžioje.	Individualus darbas	Pateiktis (1 priedas)
	Mokiniam pateikiama užuominos apie pamokos temą.		Po kiekvienos užuominos mokiniai bando nuspėti, kokia šios pamokos tema (apie kokią organizmų karalystę pateikiama užuomina).	Minčių lietus	Pateiktis (1 priedas)
	Įtraukiant mokinius, skelbiami 2 biologiniai pamokos uždaviniai.	Įtraukiant mokinius, skelbiamas 1 vokiečių kalbos pamokos uždavinys.	Mokiniai yra aktyvūs proceso dalyviai.		Pateiktis (1 priedas)

Pagrindinė dalis 15–20 min.	Primenamos darbo su šviešiniu mikroskopu taisyklės, remiantis mokinių atsakymais apibendrinamos augalinės ląstelės dalių reikšmės.		Mokiniai pasigamina agurko odelės preparatą ir stebi vidinio paviršiaus ląsteles šviešiniu mikroskopu, naudodami 2–3 objektyvus.	Mikroskopavimas	https://www.canstockphoto.de/mikroskop-gurke-eingelegte-unter-36253715.html Pateiktis (1 priedas)
			Mokiniai fotografuoja mikroskopu stebimą vaizdą ir įvardija 4 pagrindines ląstelės dalis bei jų funkcijas.	Fotografavimas	
			Pagal pateiktą nuorodą palygina savo mikroskopu stebimą vaizdą su virtualiu vaizdu.	Frontali apklausa	
			Pasitardami porose, parašo dar 3–4 augalinės ląstelės dalis.	Darbas porose	
20 min.		Rodomi videofilmai apie augalinę ląstelę bei jos dalių reikšmę vokiškai. Akcentuojami ląstelės dalių pavadinimai, organizuojamas mokinių darbas.	Mokiniai peržiūri pirmąjį filmą.	Stebėjimas	https://www.youtube.com/watch?v=esMkDLpFJUK (iki 2.55 min.) https://www.youtube.com/watch?v=r40q7xjBmPc
			Stebėdami antrąjį filmą, vokiškai kartoja ląstelės dalis, padedami mokytojos bei savarankiškai.		
25 min.	Mokiniais skiriama praktinė eksperimentinė užduotis bei aiškinama teorija apie tirpalų rūšis.	Laukiant eksperimento rezultatų mokiniams skiriama užduotis įtvirtinti ląstelės dalių reikšmę bei funkcijas vokiškai.	Mokiniai porose atlieka biologinį eksperimentą (osmoskopo gamybą).	Eksperimentas	Pateiktys (1 priedas) Darbo priemonės (nurodytas darbo priemonės mokytojas paruošia prieš pamoką arba mokiniai atsineša) Kortelės, parengtos remiantis internetiniu adresu (3 priedas) http://www.plaga.at/Zelle/aufgaben.html SMART lenta mokytojo parengtos užduotys (4 priedas)
			Naudodami korteles, mokosi ląstelės dalių reikšmių vokiškai.	Kortelių metodas	
			Naudodamiesi SMART lentos programa, individualiai lygina procesus difuziją ir osmosą (priskiria šioms procesams apibūdinti skirtus teiginius).	Darbas su SMART lentos programoje mokytojo sukurta užduotimi	

Baigiamoji dalis 15–17 min.	Pateikiamas proceso pritaikymas gamtoje.	Pamokos refleksija.	Mokiniai, stebėdami videofilmą, aiškina, kodėl pirmuonys gėlame vandenyje nesprogsta. Naudodamiesi SMART lentos programa ir mobiliaisiais telefonais mokiniai individualiai, pagal mokytojų (biologijos ir vokiečių kalbos) sukurtus klausimus, įsivertina savo darbą pamokoje.	Stebėjimas ir aptarimas Individualus darbas naudojantis SMART lentos programoje mokytojų sukurta užduotimi	https://www.youtube.com/watch?v=k5NFSvp8IY Interaktyvios priemonės (SMART lenta, mobilieji telefonai).
	Namų darbų skyrimas (7 eksperimentai su druska pagal peržiūrėtą videofilmą vokiečių kalba), norintys gali atlikti pasirinktą eksperimentą iki kitos pamokos.	Vokiškai pasidalinama pamokos įspūdžiais, atsisveikinama su mokiniais.	Mokiniai atsisveikina.		https://www.youtube.com/watch?v=70cEUwofgC4

Mokykla	VGTU inžinerijos licėjus
Mokytojai	Biologijos mokytoja Augustė Matvijenkaitė, vokiečių kalbos mokytoja Kristina Sagaidak
Dalykai	Gamtamokslių tyrimų pamoka su integruota vokiečių kalba
Klasė	5 kl.
Vokiečių kalbos lygis	A1.1 (pradedantieji)
Pamokos tikslas	Nustatyti pasirinktų medžių amžių ir ugdyti gebėjimą šia tema minimaliai komunikuoti vokiečių kalba
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	- Dirbdami porose, pagal pateiktą metodiką, mokiniai atliks dviejų medžių apimties matavimus ir gebės apskaičiuoti jų amžių, panaudodami matematinės formules. - Naudodamiesi skaičių darbo lapu, mokiniai gebės vokiškai užrašyti ir pasakyti šių medžių ir savo amžių.
Pamokos trukmė (45/60/90 min.)	90 min. (2 akademinių valandų ciklas)
Pamokos kontekstas	Tai trečioji integruota gamtamokslių tyrimų ir vokiečių kalbos pamoka. Mokiniai jau mokėsi pažinti medžius, žino jų pavadinimus lietuvių ir vokiečių kalbomis, taip pat jau suprato skaičių sudarymo principus vokiečių kalba.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadas 7 min.	Vokiškai pasisveikina su mokiniais ir dainuoja kartu.		Mokiniai dainuoja pasisveikinimo dainelę vokiečių kalba su judesiais.	Darbas porose	https://www.youtube.com/watch?v=hTY-GKcvEPOw
	Demonstruoja medžio pjūvio pavyzdį, kuriame matosi rievės, ir kviečia atspėti pamokos temą.		Mokiniai siūnčia pavyzdį vieni kitiems ir spėja pamokos temą.	Minčių lietus	
	Pristato pamokos temą ir uždavinius.		Mokiniai klausosi.		Pateiktis (1 priedas)
Pagrindinė dalis 5 min.	Išdalina šios pamokos darbo lapus.	Primena skaičių sudarymo principus.	Naudodamiesi turimu skaičių darbo lapu iš ankstesnės pamokos, prisimena skaičių sudarymo principus.		Užduočių lapas (2 priedas)
8 min.		Skiria užduotį, skirtą pasikartoti skaičius, patikrina atsakymus.	Atlieka užduotį ir patikrina atsakymus su suolu draugu, o po to su mokytoju.	Darbas porose	Užduočių lapas (3 priedas)

10 min.	Pristato mokiniams galimus medžių amžiaus nustatymo būdus ir paaiškina šioje pamokoje naudojamą medžių amžiaus nustatymo metodiką.		Klausosi.		Pateiktis (1 priedas) Užduočių lapas (3 priedas)
30 min.	Mokiniam skiriama praktinė užduotis nustatyti 2 medžių amžių.		Mokiniai, pasiskirstę poromis, eina į mokyklos kiemą ir atlieka praktinę užduotį, o matavimų rezultatus užfiksuoja darbo lape. Grįžę atlieka matematinius skaičiavimus ir gautą medžių amžių įrašo darbo lape (lentelėje).	Darbas porose	Užduočių lapas (3 priedas) Mokinių atsiņestos matavimo juostos
5 min.		Skiriama užduotis, kuri yra darbo lape: gautus rezultatus ir savo amžių užrašyti vokiečių kalba.	Naudodamiesi skaičių darbo lapu, atlieka užduotį.	Individualus darbas (galimas darbas porose)	Užduočių lapai (2 ir 3 priedai)
Apibendrinimas 10 min.		Mokytoja, mesdama kamuoliuką, prašo mokinių pristatyti gautus rezultatus apie medžių ir savo amžių (vokiečių kalba): „Wie alt ist?“, „Wie alt bist du?“	Mokiniai, pagavę kamuoliuką, atsako į mokytojos klausimus.	Frontali apklausa	Užduočių lapas (3 priedas)
10 min.		Skiriama užduotis, patiems metant kamuoliuką, užduoti klausimą apie savo amžių kitam klasės draugui.	Mėtydami kamuoliuką klausia ir atsako.	Apklausa	Užduočių lapas (3 priedas)
Refleksija ir įsivertinimas 5 min.	Klausia, kaip pavyko atlikti užduotis, kas buvo įdomiausia ir kas sunkiausia. Prašo išeinant įsivertinti lėtoje nubrėžtuose įsivertinimo laiptuose.		Mokiniai atsako į klausimus ir išeidami įsivertina.	Frontali apklausa	Pateiktis (1 priedas)
		Vokiškai atsisveikina su mokiniais	Atsisveikina.		

Mokykla	Kauno Juozo Urbšio katalikiška pagrindinė mokykla Kauno Juozo Grušo meno gimnazija Kauno Jono Jablonskio gimnazija
Mokytojai	Lina Šapkauskienė, Jurgita Valentukonienė, Rita Juočienė
Dalykai	Chemija, vokiečių kalba
Klasė	8 kl.
Vokiečių kalbos lygis	A2.1
Pamokos tikslas	Taikyti dalyko teorines žinias praktiškai plečiant vokiečių kalbos žodyną ir įtvirtinant viešojo kalbėjimo įgūdžius.
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	- Remdamiesi turimomis žiniomis mokiniai įvardins eksperimente naudojamų priemonių pavadinimus vokiškai ir išrinks tinkamus veiksmažodžius žodžių junginiams iš eksperimento aprašo. - Mokiniai atliks eksperimentą naudodamiesi vokišku aprašu. - Mokiniai pristatys eksperimento rezultatus vokiškai. - Naudodamiesi įsivertinimo testu mokiniai apibendrins temos medžiagą lietuviškai.
Pamokos trukmė (45/60/90 min.)	60 min.
Pamokos kontekstas	Tai ketvirtos temos (viena tema per mėnesį) apibendrinamoji integruoto vokiečių kalbos ir chemijos vienos temos ciklo neformalaus ugdymo pamoka. Projektinė mokinių grupė integruotai vokiečių kalbą ir gamtos mokslus mokosi antrus metus. Vieną kartą per savaitę vyksta vokiečių, chemijos ir biologijos užsiėmimai pasirinkta tema, o paskutinį mėnesio užsiėmimą vyksta temos apibendrinamoji integruota pamoka su praktiniu darbu.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
	Mokytojas pasisveikina ir pristato pamokos temą.	Mokytojas pasisveikina vokiškai.	Mokiniai pasisveikina, sužino pamokos temą.	Frontalus darbas	Pateiktis: 1 skaidrė (1 priedas)
		Mokiniais demonstruojamas paveikslėlis, atspindintis pamokos temą. Mokytojas klausia mokinių, kokie vokiški žodžiai asocijuojasi su vaizduojamu paveikslėliu. Mokytojas atsakymus rašo lentoje.	Mokiniai, žiūrėdami į paveikslėlį, sako vokiškus žodžius ar žodžių junginius, kurių reikšmė siejasi su paveikslėliu.	Minčių lietus	Pateiktis: 2 skaidrė (1 priedas)
		Mokiniais skaidrėje rodomi pamokos žingsniai. Mokytojas užduoda mokiniams klausimą, kokia veikla šiandien užsiimsime per pamoką.	Mokiniai atsako į klausimą žiūrėdami į suformuluotus pamokos žingsnius skaidrėje, tačiau formuluoja tiesioginius sakinius.	Klausimai – atsakymai	Pateiktis: 3 skaidrė (1 priedas)

Įvadas 10 min.		Mokytojas skelbia žodžių kartojimo dalį. Mokytojas paaiškina pirmą užduotį.	Mokiniai iš grupės po vieną prieina prie paruošto suolo, paima kortelę su darbo priemonės pavadinimu, prieina prie savo grupės stalo, paima, parodo visiems ir garsiai įvardina priemonę, kurios pavadinimas užrašytas kortelėje. Kortelę padeda ant / prie įvardintos priemonės.	Demonstravimas	Pateiktis: 4 skaidrė (1 priedas) Priemonių pavadinimų kortelės (2 priedas)
		Mokytojas paaiškina antrą užduotį. Padeda kiekvienai grupei po darbo lapą.	Mokinių grupės atlieka užduotį: žodžių junginiui parenka tinkamą veiksmažodį. Iškarpytas korteles su veiksmažodžiais padeda prie tinkamo žodžio lentelėje.	Grupinis darbas	Pateiktis: 5 skaidrė (1 priedas) Užduotis (3 priedas)
		Mokytojas padeda patikrinti antros užduoties atsakymus: rodo užduoties skaidrę ir prašo grupės nario pakelti savo grupės atsakymo kortelę.	Mokiniai patikrina atsakymus pakeldami parinktą atsakymo kortelę.	Klausimai ir atsakymai	Pateiktis: 5 skaidrė (1 priedas)
Pagrindinė dalis 20 min.		Mokytojas grupėms pateikia darbo lapą, prašo garsiai perskaityti hipotezę.	Mokinys atsitiktine tvarka garsiai perskaito hipotezę.	Klausimai ir atsakymai	Pateiktis: 6 skaidrė (1 priedas) Darbo lapas (4 priedas)
	Mokytojas stebi mokinių atliekamą eksperimentą ir, reikalui esant, pataria bei konsultuoja, taip pat atidžiai prižiūri, ar laikomasi saugos taisyklių dirbant su sausu ledu.	Mokytojas nurodo atlikti 1, 2, 3 užduotis darbo lape. Mokytojas, reikalui esant, konsultuoja mokinius dėl vokiečių kalbos žodyno eksperimento apraše ir apibendrinimo užduotyje.	Mokiniai atlieka 1, 2, 3 užduotis darbo lape.	Eksperimentas Stebėjimas Konsultavimas	Pateiktis: 6 skaidrė (1 priedas) Darbo lapas (4 priedas)
Apibendrinimas 23 min.		Mokytojas skelbia pasiruošimo rezultatų pristatymui dalį.	Mokiniai rengiasi rezultatų pristatymui.	Darbas grupėje: plakato parengimas	Pateiktis: 7 skaidrė (1 priedas)
		Mokytojas skelbia rezultatų pristatymo dalį.	Mokiniai žodžiu vokiškai pristato eksperimento rezultatus.	Darbas grupėje: pristatymas, viešas kalbėjimas	Pateiktis: 8 skaidrė (1 priedas)

Įsivertinimas 5 min.	Mokytojas pateikia mokiniams testą su uždaraais klausimais.		Mokiniai individualiai atlieka testą.	Individua- lus darbas: testas	Pateiktis: 8 skaidrė (1 priedas) 5 priedas
	Mokytojas apta- ria atsakymus su mokiniais.		Mokiniai patikrina atsakymus ir dalyvau- ja temos apibendrina- majame pokalbyje su mokytoja.	Diskusija	Pateiktis: 10, 11 skaidrės (1 priedas)
Refleksija 2 min.	Mokytojas papra- šo įvardinti savo savijautą pamokos pabaigoje: prilipdyti spalvotą lipnią juos- telę ant vienos iš trijų šypsenėlių ant sienos arba pasirink- ti šypsenėlę įsiverti- nimo lentoje <i>online</i> .		Mokiniai pagal savo savijautą pasirenka vieną iš trijų šypsenė- lių, priklijuoja ant jos lipnią juostelę ir tvir- tina ant sienos arba paspaudžia šypsenėlę kompiuteryje.	„Šypsenėlės“	Pateiktis: 12 skaidrė (1 priedas) 6 priedas
Iš viso: 60					

Mokykla	Šiaulių Stasio Šalkauskio gimnazija
Mokytojai	Etikos mokytoja Dovilė Gulbinskienė, vokiečių kalbos mokytoja Lina Šidlauskienė
Dalykai	Etika, vokiečių kalba
Klasė	II gimnazijos
Vokiečių kalbos lygis	A2 (antroji užsienio kalba)
Pamokos tikslas	- Susipažinti su Johari lango metodu, plėsti stiprybių žodyną, išsiginčinti savo stiprybes taikant Johari lango modelį, įvardinti šio modelio privalumus. - Ugdyti mokinių gebėjimą bendrauti vokiečių kalba, plėsti stiprybių žodyną vokiečių kalba, dalyvauti trumpuose pokalbiuose, teisingai vartoti jungtuką <i>dass</i>, užpildyti Johari langus vokiečių kalba ir vokiečių kalba įvardinti Johari lango modelio privalumus.
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	Naudodamiesi stiprybių kortelėmis vokiečių ir lietuvių kalbomis, šios pamokos mokomąja medžiaga, dirbdami poromis, mokiniai atliks komunikacines užduotis ir pamokos pabaigoje kiekvienas turės užpildytą savo Johari langą vokiečių kalba bei gebės įvardinti bent 3 šio modelio privalumus.
Pamokos trukmė	90 min.
Pamokos kontekstas	Mokiniai turėjo vokiečių kalbos paruošiamąją pamoką.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė 4 min.	Kartu su vokiečių kalbos mokytoja skelbia pamokos uždavinius, vertinimo kriterijus.	Vokiškai pasisveikinama su mokiniais, skelbiama pamokos tema, pamokos uždaviniai, vertinimo kriterijai. Išdalunami žodynėliai.			Pateiktis (1 priedas, 1–2 skaidrė) <i>Wortschatz</i> (2 priedas)
		Pažink save. Kalbama, kodėl svarbu pažinti save, kaip geresnio savęs pažinimo būdas pristatomas Johari langas.	Atsako į mokytojos klausimus.	Frontali apklausa	Pateiktis (1 priedas, 3–4 skaidrė)
Pagrindinė/ Dėstymas 2 min.	Johari langas, kas tai? Pristatomas Johari lango modelis.		Atsako į mokytojos klausimus.	Frontali apklausa Demonstravimas, aiškinimas	Pateiktis (1 priedas, 5–7 skaidrės)

2 min.	Išdalunami darbo lapai „Mein Johari Fenster“ ir pamokos užduočių lapas.	Vokiškai pristatomas Johari langas, klausimais tikslinamas ir plečiamas mokinių žodynas.	Žiūri videofilmą, atsako į klausimus. Naudojasi pamokos žodyneliu.	Videofilmo žiūrėjimas Aiškinimas	Multimedia. Nuoroda: https://www.youtube.com/watch?v=hPdWrQsy-5sl&feature=youtu.be Pateiktis (1 priedas, 8 skaidrės) Darbo lapas „Mein Johari Fenster“ (3 priedas) Užduočių lapas „Meine Stärken und Eigenschaften“ (4 priedas)
5 min.	Mokiniam duodama išsitraukti po 3 stiprybių korteles.	Aiškinama užduotis. „3 mano stiprybės. Laukas – atviras/viešas“.	Mokiniai mainų (vokiečių kalba) metodu susiranda sau tinkančias stiprybių korteles.	Pokalbis Mainai	Stiprybių kortelės (5 priedas) Pateiktis (1 priedas, 9–11 skaidrės)
3 min.	Mokiniai suskirstomi poromis.	Aiškinama užduotis „Aklašis „laukas“ apie porininką...“.	Mokiniai ant kortelių parašo 3 stiprybes apie savo porininką ir atiduoda jam.	Darbas poromis	Pateiktis (1 priedas, 12–13 skaidrės)
8 min.		Aiškinama užduotis „Ich bin der Meinung...“. <i>Partnergespräch</i> .	Mokiniai kalbasi su savo porininku, sako, kokie jie, jų nuomone, yra. Porininkas sutinka su nuomone arba ne. Jei nesutinka arba nemano, kad turi tokią savybę, pasako, kokie, jų manymu, jie yra.	Pokalbis su partneriu	Pateiktis (1 priedas, 14 skaidrė)
Apibendrinimas 4 min.	Mokytoja klausimais apibendrina Johari langus. (Kurios stiprybės sutampa, t. y. sutampa užrašytos atviroje ir aklojoje dalyse? Ką tai man sako apie mane? ir t. t.)		Mokiniai atsako į klausimus. Iš stiprybių kortelių išsirenka vieną savybę, kurios dar neįrašė pats (-i) ir nepriskyrė kitas (-a).	Stiprybių kortelės, lango pildymas	Pateiktis (1 priedas, 15–17 skaidrės)
6 min.		<i>Mein Geheimnis</i> . Užduotis: kortelėje „Slapta“ įrašykite 1 bruožą, savybę sau apie save.			

12 min.	Išdalunami lego detalių komplektai ir prašoma sukonstruoti savo stiprybę. Kokia stiprybė? Kaip tu ją išreiški? Kur tu ją naudoji? Iš kur žinai, kad ją turi?	Mokytoja kviečia mokinius apibendrinti medžiagą žaidžiant lego. Naudojamos „Pints of you“ kortelės (gali būti naudojamos bet kurios asociacijų kortelės.) Mokiniai turi pasirinkti vieną kortelę ir atsakyti sau į klausimus: su kuo ji asocijuojasi? Ką tai sako apie tave? Kaip tai galėtų būti su tavimi susiję? Kokią tavo stiprybę/savybę galėtų atskleisti?	Mokiniai išsirenka vieną asociacijų kortelę ir konstruoja lego.	Lego žaidimas Asociacijų „Pints of you“ kortelės	„Pints of you“ kortelės, lego detalių komplektai kiekvienam mokiniui Pateiktis (1 priedas, 18 skaidrė)
	Paprašoma mokinių pristatyti, ką jie sukonstravo ir kodėl.	Mokiniai paskatinami įvardinti pasirinktą savybę vokiškai ir trumpai pasakyti, ką ir kodėl sukonstravo.	Mokiniai pristato savo darbą.	Kalbėjimas	„Pints of you“ kortelės, lego Pateiktis (1 priedas, 19 skaidrė)
5 min.	Klausimais aiškinama Johari metodo nauda. (Kuo Johari langas naudingas man?)	Aiškinama Johari lango nauda vokiškai.	Mokiniai atsako į klausimus, pateikia savo samprotavimus.	Aiškinimas, pokalbis	Pateiktis (1 priedas, 20–21 skaidrės)
(Iš)vertinimas Refleksija 4–5 min.	Mokiniams išdalunami įsivertinimo lapai.	Paprašoma užpildyti įsivertinimo lapą. Paprašoma vokiečių kalba įvardinti Johari lango modelio privalumus. (Skaidrėje animacijomis patikriname atsakymus, palinkime tinkamai atvertų langų).	Pildo įsivertinimo lapus.	Pokalbis	Įsivertinimo lapas – <i>Erkenne dich selbst – Selbsteinschätzung</i> (6 priedas) Pamokos vaizdai (7 priedas)

Mokykla	Šiaulių Gegužių progimnazija
Mokytojai	Fizikos mokytoja Rasa Žemaičiūnienė, vokiečių kalbos mokytoja Lina Šidlauskienė
Dalykai	Fizika, vokiečių kalba
Klasė	8 kl. (gali būti 9, I gimnazinė)
Vokiečių kalbos lygis	A2.1/A2
Pamokos tikslas	Gilinti mokinių vokiečių kalbos žinias, atlikti fizikos eksperimentus (1. <i>Schall erzeugen</i> , 2. <i>Schall sichtbar machen</i> , 3. <i>Hohe und tiefe Töne?</i> , 4. <i>Laute und leise Töne?</i>), nagrinėti garso bangų dažnį.
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	Naudodamiesi dalomojoje medžiagoje pateiktomis užduotimis, eksperimentų atlikimo eigos aprašymais vokiečių kalba, žodynėliais, per fizikos ir vokiečių kalbos pamokas įgytomis žiniomis, dirbdami grupelėse sukuriu metodu mokiniai atliks fizikos eksperimentus, gebės vokiškai paaiškinti, ką pastebėjo, sudaryti vokiškus sakinius su jungtukais <i>wenn</i> , <i>je... desto</i> , pritaikyti būdvardžių linksniavimo taisykles, įsivertinti savo žinias.
Pamokos trukmė (45/60/90 min.)	60 min.
Pamokos kontekstas	Mokiniai kiekvieną savaitę turi integruotą fizikos ir vokiečių kalbos pamoką. Apibendrinamoji pamoka. Pamoka vesta stipriai mokinių grupei, todėl pagal vokiečių mokomosios medžiagos turinį ji gali būti vedama ir I gimnazinėje klasėje.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadas 3 min.	Kokie yra garsai, kas juos skleidžia, kaip išgauti aukštus ir žemus, silpnus ir stiprius garsus, ką vadiname tonu, kokio dažnio garso bangas girdime, matome?	Ar galime pamatyti garsą? Integruotoje fizikos ir vokiečių kalbos pamokoje keliausime po garsų pasaulį, eksperimentuodami atsakysime į klausimus: Kokia galima šių bangų įtaka mūsų dvasiniam gyvenimui, harmoningos asmenybės augimui? Gilinsime vokiečių kalbos žinias: pakartosime žodžius, naudodamiesi vokišku aprašu atliksime fizikos eksperimentus, sudarysime sakinius su jungtuku <i>Wenn</i> , kalbėsime apie garso bangų dažnį. Pamokos pabaigoje galėsime vokiškai pasakyti, kas yra garsas, kokie būna garsai, apibūdinti, kas yra garso banga. Pažvelgsime į fizikos dėsnius širdies akimis.			Multimedija. Pateiktis, 1–2 skaidrė (1 priedas)

Dėstymas 4 min.	Kas yra garsas? Prisimenama, kokie yra garsai, kas juos skleidžia, kokiais būdais galima gauti garsus.	Rodomas filmukas „Was ist Schall?“ iki 0.51 min. 2 skaidrė – aptaria- mi vokiški žodžiai, jų reikšmė.	Mokiniai atsa- ko į klausimus vokiškai arba lietuviškai.	Demonstravimas	Multimedija. Pateiktis, 2–4 skaidrės (1 priedas)
5 min.		4 skaidrė – atliekama interaktyvi užduotis.	Mokiniai žiūri videofilmuką ir klausosi vokiško aiškinimo, kas yra garsas, kaip susidaro garsas. Interaktyvioje lentoje paren- ka tinkamus atsakymus.		Interaktyvi lenta, pateiktis, 4 skai- drės interaktyvi <i>learningapps.org</i> programos užduotis
Eksperimen- to atlikimas 15 min.	Pakviečia moki- nius atlikti fizikos eksperimentus.	Mokiniais pagal poreikį išdalunami žodynėliai. Eksperimentų knygelės. Primena vokiškų saki- nių su jungtuku <i>wenn</i> sudarymo taisyklę. Pasinaudojant akiniais primenama, kad sakinių, prasidedančių jungtuku <i>wenn</i> , viduryje turi būti asmenuojami tariniai.	Mokiniai skaito vokiškus ekspe- rimentų aprašus, poromis atlieka eksperimentus ir užduotis: iš duotų žodžių sudaro saki- nius – išvadas su jungtuku <i>wenn</i> .	Darbas grupėse, poromis Eksperimentavimas	Pateiktis, 5–6 skaidrės (1 priedas) Priemonės, rei- kalingos ekspe- rimentams (prie- monių sąrašai mokinių darbo lapuose, 3 priedas. Dideli akiniai (naudojami ilius- truoti taisyklę) Žodynėlis (2 priedas) Mokinių darbo lapai (3 priedas) Esant galimybei užduotys atlie- kamos naudojan- tis mobiliuosius įrenginius
Tikrinimas, įsivertinimas Išvados, apibendri- nimas 10 min.	Klausimais api- bendrina atliktus eksperimentus, daro išvadas.	Jei mokiniai užduotis atliko darbo lapuose, o ne su mobiliuosius įre- nginiais, sudaryti sakiniai tikrinami naudojantis interaktyvia lenta. 1. <i>Schall erzeugen</i> , 2. <i>Schall sichtbar machen</i> , 3. <i>Hohe und tiefe Töne?</i> , 4. <i>Laute und leise Töne?</i>	Atsako į moky- tojų klausimus, pasako išvadas, įsivertina.		Pateiktis, 7 skai- drė, interakty- vios užduotys (1 priedas)

Įtvirtinimas 6 min.	Mokytoja klausia, kas yra dažnis, kokio dažnio garso bangas girdime?	Rodomas videofilmas „Frequenz und Periodendauer“, vokiškai užduodami klausimai iš filmo turinio.	Atsako į klausimus. Interaktyvioje lentoje atlieka užduotį.	Frontali apklausa Videofilmo žiūrėjimas Interaktyvios užduoties atlikimas	Multimedija. Interaktyvi lenta Pateiktis, 8 skaidrės, interaktyvi užduotis (1 priedas)
Fizika širdimi. Muzikos galia žmogui 10 min.	Žmogus visada jautė, kad įvairūs garsai skirtingai veikia kūną ir sąmonę. Pamaldos bažnyčioje, mamos lopšinė kūdikiui... Žmonės visada naudojo garsus aplinkinei tikrovei veikti. Kalba apie garsų dažnio bei stiprumo įtaką mums. Kviečia žiūrėti videofilmą.	Be tikslingo ir kontroliuojamo poveikio žmogaus psichikai garsai, triukšmas ir muzika, žmogų supantys visur ir kasdien, svariai prisideda prie mūsų psichologinės būsenos. Kaip? Tai ar galime matyti garsus? Kaip atsakysite į šį klausimą. Filme matoma, kaip vibracijos paveiktos smėlio smiltelės sudaro vaizdinius.	Mokiniai atsako į klausimus, samprotauja. Žiūri videofilmą.	Frontali apklausa Pokalbis	Pateiktis, 9–11 skaidrės (1 priedas)
Įsivertinimas, refleksija 5 min.	Kaip sekėsi? Kaip jaučiatės?	Ko išmokome? Naudojami <i>menti.com</i> programą įsivertinsime.	Mokiniai įsivertina, atlieka refleksiją.		Pateiktis, 12 skaidrės (1 priedas) Multimedija, mobilieji įrenginiai / išmanieji telefonai. Įsivertinimo lapas (4 priedas)
2 min.		O dabar paklausykime gražios muzikos... ir pailsėkime.	Viena iš mokinių groja gitara.		

Mokykla	Jonavos Justino Vareikio progimnazija
Mokytojai	Biologijos mokytoja Ilona Nomeikė, vokiečių kalbos mokytoja Jurgita Skamaročienė
Dalykai	Gamta ir žmogus, vokiečių kalba
Klasė	5 kl. (24 mokiniai)
Vokiečių kalbos lygis	A1.1 (pradedantieji)
Pamokos tikslas	- Gilinti mokinių žinias apie cheminę medžiagą – sausą ledą – ir stebėti jo reakcijas su vandeniu. - Skatinti mokinius taikyti šešis mokslininko žingsnius, atliekant eksperimentus. - Ugdyti mokinių gebėjimą minimaliai komunikuoti mokslinė vokiečių kalba, įvardijant mokslininko žingsnius, darbo medžiagas ir priemones bei ruošiant prezentacijas vokiškai.
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	Atlikdami du eksperimentus stebėsime, kaip sausas ledas reaguoja su šiltu ir su šaltu vandeniu. Dauguma mokinių gebės nusakyti, kokios dujos skiriasi per chemines reakcijas ir išmoks 5–8 naujus vokiškus žodžius bei paruos prezentaciją.
Pamokos trukmė (45/60/90 min.)	90 min.
Pamokos kontekstas	Ši mokinių grupė nuo rugsėjo mėnesio turėjo integruotą dalyko ir vokiečių kalbos modulį „Natur“, kurio metu atlikdami gamtamokslius eksperimentus palengva mokėsi vokiečių kalbos. Pamoka „Eksperimentai su sausu ledu“ vyko kovo mėnesį. Tai – pavienė pamoka.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai, darbo formos	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė 5 min.	Vokiškai pasisveikinama su mokiniais.		Vokiškai pasisveikina su mokytojais.		
	Mokiniais demonstruojama video filmo ištrauka.		Pažiūrėję video filmą, mokiniai kelia hipotezes, su kokia medžiaga pamokoje bus atliekami eksperimentai.	Minčių lietus	https://www.youtube.com/watch?v=g_p-hDF9Pb4 (nuo 2.55 min. iki 3.45 min.)
	Skelbiamas pamokos uždavinys.		Mokiniai klausosi.		Pateiktis (1 priedas)
Pagrindinė dalis 10 min.		Įvedami nauji žodžiai ir pakartojami kiti pamokai reikalingi vokiški žodžiai. Žaidžiamas žodžių žaidimas „Heißer Stuhl“.	Mokiniai garsiai taria naujus žodžius, stengiasi juos įsiminti. Vienas mokinytis atsisėda ant „karštosios kėdės“ nugara į lentą, kurioje užrašyti žaidimo žodžiai. Likę mokiniai klausinėja žodžių reikšmių tol, kol sėdintis atsisėda ant „karštosios kėdės“ suklysta. Tada į kėdę sėda kitas mokinytis.	Žaidimas „Heißer Stuhl“ („Karštoji kėdė“)	Pateiktis (1 priedas)

4 min.	Išdalunami darbo lapai. Paprašo vieną mokinį perskaityti pamokos eksperimentų pavadinimus.		Mokiniai įsėga darbo lapus į savo segtuvus. Mokinys garsiai perskaito, kokie du eksperimentai bus atliekami pamokoje.	Frontalus darbas	Darbo lapas (2 priedas)
3 min.	Demonstruoja medžiagas ir priemones.	Eksperimentams reikalingas medžiagas įvardina vokiškai.	Mokiniai garsiai taria medžiagų ir priemonių pavadinimus.	Frontalus darbas	Darbo lapas (2 priedas)
2 min.	Konsultuoja mokinius, padeda taisyklinga mokslo kalba suformuluoti atsakymus.	Paragina mokinius garsiai vokiškai perskaityti 1-ąjį tyrimo žingsnį ir atlikti užduotį grupelėse.	Mokinys vokiškai perskaito 1-ąjį mokslininko žingsnį; mokiniai grupelėse atsako į pateiktą klausimą, savo atsakymus pristato kitoms grupėms.	Šeši mokslininko žingsniai. Darbas grupėse	Darbo lapas (2 priedas)
8 min.	Aptariami surinkti duomenys.	Paragina mokinius vokiškai perskaityti ir atlikti 2-ojo mokslininko žingsnio užduotį.	Mokiniai judėdami po klasę renka informaciją apie sausą ledą ir svarbiausius faktus užrašo darbo lapuose. Klasei pristato įdomiausius/svarbiausius faktus.	Šeši mokslininko žingsniai. Darbas grupėse <i>Laufdiktat</i> Frontalus darbas	<i>Laufdiktat</i> (3 priedas): šie lapai su informacija apie sausą ledą iškabinti įvairiose klasės vietose
3 min.	Konsultuoja mokinius, padeda taisyklinga mokslo kalba suformuluoti hipotezes.	Paragina mokinius vokiškai perskaityti ir atlikti 3-ojo mokslininko žingsnio užduotį.	Formuluoja hipotezes, garsiai pristato, užrašo darbo lapuose.	Darbas grupėse	Darbo lapas (2 priedas)
8 min.	Ragina mokinius atlikti 1-ąjį eksperimentą („Muilo burbulas“). Demonstruoja videofilmo ištrauką. Konsultuoja mokinius.		Savarankiškai susipažįsta su eksperimento žingsniais, žiūri videofilmą, atlieka 1-ąjį eksperimentą.	Darbas grupėse. Praktinis darbas	https://www.youtube.com/watch?v=g_p-hDF9Pb4 (nuo 2.55 min. iki 3.45 min.) Darbo lapas (2 priedas)
8 min.	Ragina mokinius atlikti 2-ąjį eksperimentą („Magiškas limonadas“). Konsultuoja mokinius.		Savarankiškai susipažįsta su eksperimento žingsniais, atlieka 2-ąjį eksperimentą.	Darbas grupėse. Praktinis darbas	Darbo lapas (2 priedas)
3 min.	Konsultuoja mokinius.	Ragina mokinius vokiškai perskaityti ir atlikti 5-ojo mokslininko žingsnio užduotį.	Gautus naujus duomenis užrašo darbo lapuose ir pristato kitoms grupėms.	Darbas grupėse. Frontalus darbas	Darbo lapas (2 priedas)
3 min.	Konsultuoja mokinius. Padeda taisyklinga mokslo kalba suformuluoti išvadas.	Ragina mokinius vokiškai perskaityti ir atlikti 6-ojo mokslininko žingsnio užduotį.	Formuluoja išvadas ir užrašo jas darbo lapuose. Pristato kitoms grupėms.	Darbas grupėse. Frontalus darbas	Darbo lapas (2 priedas)

15 min.	Pakviečia po grupės atstovą ištraukti lapelį, kuriame nurodyta, kokį pristatymą turės atlikti jo grupė.	Konsultuoja grupes.	Grupės atstovas išsitraukia lapelį su pristatymo užduotimi. Pasiima reikalingas priemonės. Kiekviena grupė atlieka skirtingas užduotis.	Darbas grupėse <i>Lückentext</i> (tekstas su praleistais žodžiais)	Darbo lapas (2 priedas) Užduočių lapai (4 priedas)
Baigiamoji dalis 15 min.	Pamoka apibendrinama išklausanč paruoštas mokinių prezentacijas apie atliktus eksperimentus ir išmokus naujus vokiškus žodžius.		Kiekviena grupė pristato savo atliktą darbą.	Pristatymai	
3 min.	Paragina mokinius įsivertinti. Aptaria, kaip pavyko įgyvendinti pamokos uždavinius.		Mokiniai reflektuoja pamokos darbą ir įsivertina darbo lapuose.	Refleksija, įsivertinimas	Darbo lapas (2 priedas)
	Vokiškai atsisveikina su mokiniais.		Mokiniai atsisveikina.		

Mokykla	Šiaulių Jovaro progimnazija
Mokytojai	Fizikos mokytoja Ramunė Mickaitienė, vokiečių kalbos mokytoja Lina Juškevičienė
Dalykai	Gamta ir žmogus, vokiečių kalba
Klasė	5 kl.
Vokiečių kalbos lygis	A1.1 (pradedantieji)
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	- Gilinti mokinių žinias apie medžiagas, jų savybes. - Ugdyti mokinių gebėjimą minimaliai bendrauti vokiečių kalba, užrašant paprastus sakinius pagal pavyzdį. - Gebėti pasakyti 3–5 medžiagų pavadinimus vokiškai.
Pamokos trukmė (45/60/90 min.)	45 min.
Pamokos kontekstas	Tai trečioji integruota dalykų pamoka, mokiniai žino vokiečių kalbos skaitymo taisykles.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė 5 min.		Vokiškai pasisveikina su mokiniais.			
	Dalina darbo lapus, mokiniai užpildo juos per pamoką.		Mokiniai išsidėsto ant suolo savo atsineštas priemones.	Individualus kiekvieno mokinio darbas	Darbo lapai, priemonės bandymams
	Skelbiamas pamokos uždavinys.				
Pagrindinė dalis 5min.		Mokytoja skaito vokiškus žodžius. Pakartojama kilnojant į viršų tam tikras priemones.	Mokiniai pakartoja vokiškus žodžius.	Frontalus mokinių darbas	
15 min.		Mokiniai atlieka bandymus. Tiria kiekvieną atsineštą priemonę ir pildo darbo lapus.		Individualus kiekvieno mokinio darbas	
5 min.	Mokytoja su mokiniais patikrina tirpimas ir netirpimas medžiagas, rašo išvadas lietuviškai.			Frontalus ir individualus darbas – išvadų užrašymas lietuviškai ir vokiškai	
		Mokytoja su mokiniais rašo išvadas vokiškai.			

5 min.		Žaidimas „Po skarele“. Ant mokytojo stalo išdėliojami, pvz., 5 daiktai (cukrus, druska...) Pakviečiamas vienas mokinyš. Jis išsirenka vieną daiktą, kitus daiktus uždengia skarele.	Mokiniai klausia – spėja, kokį daiktą išsirinko priekyje stovintis mokinyš (<i>der Zucker, das Salz...</i>) Atspėjęs mokinyš eina į priekį.	Frontalus darbas	Daiktai – priemonės bandymams
Įsivertinimas 5 min.	Mokytoja liepia apsikeisti darbo lapais.		Mokiniai, apsikeitę darbo lapais, pildo draugo lapą, įvertina draugo darbą.	Individualus darbas	
Individualus įsivertinimas 5 min.			Mokiniai individualiai įsivertina savo darbą.	Individualus darbas	

Mokykla	Klaipėdos Hermano Zudermano gimnazija
Mokytojai	Geografijos mokytojas Rolandas Norvaišas, vokiečių kalbos mokytoja Marta Einars
Dalykai	Geografija, vokiečių kalba
Klasė	8 kl.
Vokiečių kalbos lygis	B1 (pažengusieji)
Pamokos tikslai	- Susipažinti su Viduržemio regiono šalių turizmo geografija, pritaikant vokiečių kalbos žinias. - Gilinti ir plėsti mokinių žinias apie šalių turizmo geografiją, jų lankytinas vietas bei objektus. - Ugdyti mokinių gebėjimą komunikuoti vokiečių kalba, pristatant pasirinktą Viduržemio šalį ir naudojant praeities laiką pagal pavyzdį, įvardijant šalis, lankytinius objektus, datas vokiškai.
Pamokos uždavinys	Sudaryti Viduržemio regiono šalių turistinių objektų pristatymą. Mokiniai grupėmis atliks 3 užduotis, užrašys ir pristatys užduočių rezultatus vokiečių kalba.
Pamokos trukmė	90 min.
Pamokos kontekstas	Tai išeitos temos kartojimo ir medžiagos įtvirtinimo pamoka, mokiniai jau mokėsi apie šalis ir lankytinius objektus lietuvių bei vokiečių kalbomis.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai, darbo formos	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė 5 min.		Vokiškai pasisveikinama su mokiniais.	Mokiniai suskirstomi į 4 grupes po 6 mokinius.	Darbas grupėse	
	Mokiniais rodomos ant jų stalų esančios dėžutės, atspindinčios pamokos temą.	Vokiškai klausama apie galimą pamokos temą.	Pažiūrėję į dėžutes, mokiniai mėgina atspėti pamokos temą vokiškai. Dėžutės neatidaromos iki 3 užduoties.	Frontali apklausa	Dėžutės su turiniu
	Skelbiama pamokos užduotis.		Mokiniai klausosi.		Pateiktis (1 priedas)
Pagrindinė dalis 5 min.	Mokiniais primenama, kas yra turizmas (apibrėžimas).				Pateiktis (1 priedas)
12 min.	Pristato 1-ąją užduotį grupėse: „Pažink turistines vietas“. Lentoje užrašomos grupės nuo 1 iki 4. Paaiškinamas pamokos vertinimas. 1 užduotis – 2 balai, 2 užduotis – 3 balai, 3 užduotis – 5 balai. Laimi greičiausiai ir teisingiausiai užduotis atlikusi grupė.	Vokiškai paaiškinamos užduoties taisyklės, primenama apie komandinį darbą.	Mokiniai, pasiskirstę grupėmis po 6, atlieka 1 užduotį, paviekslėliu su objektu parenka teisingą pavadinimą, atsakymus užrašo ant lapo, pateikia žodžiu vokiečių kalba.	Darbas grupėse	Pateiktis (1 priedas) Užduočių lapai (2 priedas) Lapas, rašiklis. Nuotraukos, lapas su objektų pavadinimais lietuvių bei vokiečių kalba

12 min.	Pristatoma 2-oji užduotis „Sudėliok turistinio objekto paveikslą“, išdalina vokus su sukarpytos nuotraukos-mozaikos dalimis.	Vokiškai paaiškinama užduotis, daugiau-siai balų surenka greičiausiai užduotį atlikusi grupė.	Mokiniai tose pačio-se grupėse dėlioja paveikslą.	Darbas grupėse	Pateiktis (1 priedas) Vokai su nuotraukomis-mozaikomis
30 min.	Pristatoma 3-ioji užduotis „Turistinės Viduržemio šalys – plakato kūrimas“. Išdalinami plakatai, darbo priemonės.	Vokiškai paaiškinama užduotis.	Mokiniai išsirenka grupės vadovą, pasiskirsto objektus, aptaria plakato apipavidalinimą bei pristatymą.	Darbas grupėse	Pateiktis (1, 2 priedas), planšetės, interneto prieiga, flomasteriai, žodynai, užduoties lapas
20 min.	Plakatų pristatymas. Vertinamas plakato apipavidalinimas, šalies bei objektų pristatymas. Lentoje surašomi grupės balai.	Vertinamas kiekvienos komandos pristatymas: plakato apipavidalinimas, šalies ir objektų pristatymas, vokiečių kalbos taisyklumas.	Grupės vadovas trumpai pristato bendrą informaciją apie šalį, kiekvienas grupės narys – savo objektą.	Darbas grupėse	Apipavidalinti plakatai, žemėlapis
Baigiamoji dalis 6 min.	Pamoka apibendrinama aptariant atliktas užduotis (ar pavyko atlikti visas užduotis, kaip pavyko, kas buvo sunkiausia?)	Suskaičiuojami kiekvienos komandos surinkti balai ir grupės vertinamos pažymiais. Pažymiai rašomi į vokiečių kalbos dalyką. Užduodami namų darbai (aprašyti pasirinktą kitos grupės šalį vokiškai apie 150 žodžių).	Mokiniai atsakinėja į klausimus, reflektuoja pamokos darbą.	Frontali apklausa	Lentelė su balais lentoje
		Vokiškai atsisveikinama su mokiniais.	Mokiniai atsisveikina.		

Mokykla	Šiaulių „Romuvos“ gimnazija
Mokytojai	Geografijos mokytoja Joana Mekšriūnienė, vokiečių kalbos mokytoja Aina Būdvytytė
Dalykai	Geografija ir vokiečių kalba (modulis, trukmė 45–60 min.)
Klasė	2, 3 gimnazijos klasė
Vokiečių kalbos lygis	A2–B1
Pamokos tikslas	Remiantis orientavimosi vietovėje ir žemėlapyje būdais bei priemonėmis nustatyti geografinių objektų padėtį, gilinti leksinių raiškos priemonių apie geografinius objektus vartojimą vokiečių kalba, kuriant tikrovei artimas bendravimo situacijas.
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	- Dirbant grupėse sudaryti vieną kelionės maršrutą pagal vietovių geografines koordinatas. - Pristatyti maršrutą (vienam mokiniui mažiausiai viena maršruto stotelė) atsakant į pateiktus klausimus vokiečių kalba.
Pamokos trukmė (45/60/90 min.)	45–60 min.
Pamokos kontekstas	Mokiniai jau turi geografinių koordinatų nustatymo įgūdžius. Projektinis užsiėmimas yra projekto „Integruotas geografijos ir vokiečių kalbos mokymasis“ dalis. Ši pamoka – tai projektinis užsiėmimas, kuris išeina už tradicinės pamokos ribų. Projektinėje veikloje dalyvauja įvairių klasių mokiniai, todėl mokytojos derina užsiėmimo turinį pagal skirtingas jų geografijos žinias ir vokiečių kalbos gebėjimus. Kiekviena projektinio užsiėmimo tema yra pasirenkama pagal tuo metu vyraujančias ir geografijos dalyko temas atitinkančias aktualijas, pvz., uraganas, žemės drebėjimas ir pan.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė dalis 2 min.	Pasisveikina vokiečių kalba. Pristato geografijos dalyko tikslą ir uždavinius.	Pasisveikina vokiečių kalba. Pristato vokiečių kalbos dalyko tikslą ir uždavinius.	Mokiniai išklauso pamokos tikslą ir uždavinius.		Mokinams skaidrėje rodoma pamokos tema, tikslai ir uždaviniai
Pagrindinė dalis (1 variantas) 5 min.		Pristato mokinių žodyno apie keliones sužadintiui ir kalbėjimo kompetencijos ugdymui skirtą pratimą „Wohin möchtest du reisen?“.	Mokiniai stovi ratu. Vienas mokinis meta kitam kamuoliuką ir klausia „Wohin möchtest du reisen?“ Kitas mokinis atsako į klausimą. Mokiniai keičiasi poromis ir klausimais.	Aktyvus žodyno įtvirtinimo metodas, grupinis darbas	Mokinams skaidrėje rodomas dialogo klausimo-atsakymo šablonas Pateiktis (1 priedas)

Pagrindinė dalis (2 variantas) 5 min.		Pristato mokinių žodyno apie keliones sužadini- mui ir klausymo kompe- tencijoms ugdyti skirtą pratimą.	Mokiniai žiūri videoįrašą ir turi užrašyti mažiausiai 5 vietas, į kurias mielai keliauja vokiečiai.	Aktyvus klausymo kompetenci- jos ugdymo metodas	Pateiktis (2 priedas)
Pagrindinė dalis 10 min.	Primena moki- niams, kaip nusta- tomas geografinės koordinatės (pla- tuma, ilguma).	Pateikia mokiniams lentelę su frazėmis, reikalingomis maršruto apibūdinimui.	Mokiniai kartoja, kaip nustato- mos geografinės koordinatės. Grupelėse susipa- žsta su pagrindi- niais klausimais ir frazėmis vokiečių kalba, kurios pa- deda apibūdinti maršrutą.	Skaitymo įgūdžių lavinimas, žodyno plėto- jimas bendra- darbiaujant grupėje	Pateiktis (3 priedas) Grupinio darbo idėjos šaltinis „Spiele zur Unterrichtsgestaltung. Erdkunde. Verlag am Ruhr“
Pagrindinė dalis 10 min.	Stebi moksleivių darbą, konsultuoja.		Mokinių grupelės sudarinėja kelionės maršrutą pagal pateiktas geogra- fines koordinatas, įvardina vietas.	Geografijos dalyko žinių įtvirtinimas grupinėje veikloje	Pasaulio geografijos atlasas. Pateikiami įvairūs vietovių paveiks- lėliai ir vietovių pavadinimai
Pagrindinė dalis 10 min.		Stebi moksleivių darbą, konsultuoja.	Mokiniai grupelėse pasidalija maršruto stotelėmis ir pa- sirengia pristatyti stotelę vartodami atitinkamas vokie- čių kalbos frazes.	Vokiečių kalbos frazių mokymasis individualiai pristatant maršrutą	Pateiktis (4 priedas) Klausimų ir atsakymų frazės vokiečių kalba
Pagrindinė dalis 10 min.	Įvertina, kaip mo- kiniams pavyko nustatyti vietas (stoteles) žemėla- pyje pagal pateik- tas geografines koordinatas.	Įvertina, kaip mokiniams pavyko pristatyti marš- ruto stotelę.	Mokiniai klauso draugų, kaip jie pristato maršrutą, tikrina žemėlapyje, ar draugai teisingai nustatė vietovės koordinatas, gali stebėti kitos gru- pės maršrutą.	Vienas kito vertinimas ir įsivertinimas	
Baigia- moji dalis (refleksija) 5–10 min.	Mokytojai ir mokiniai aptaria, kaip sekėsi nustatyti geografines koordinatas, ar sunku buvo įsiminti vokiškas frazes ir pristatyti maršrutą, kiek frazių pavyko įsiminti.				

Mokykla	Kauno Stepono Dariaus ir Stasio Girėno gimnazija
Mokytojai	Istorijos mokytoja Aušra Rajaskaitė, vokiečių kalbos mokytoja Birutė Pukelienė
Dalykai	Istorija, vokiečių kalba
Klasė	10 kl.
Vokiečių kalbos lygis	A2
Pamokos tikslas	Pakartoti istorijos pamokose įgytas žinias ir gebėjimus tema „Vokietija Šaltojo karo metais“.
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	Dirbdami grupėse, naudodamiesi filmu, dalomąja medžiaga bei mobiliąja programa analizuosime įvykius Vokietijoje per Šaltąjį karą, gebėsime nurodyti 7–9 naujus vokiečių kalbos žodžius, susijusius su šia tema, bei 4–5 naujus įvykius Vokietijoje per Šaltąjį karą.
Pamokos trukmė (45/60/90 min.)	45 min.
Pamokos kontekstas	Tema buvo analizuota istorijos pamokose ir įtvirtinta integruotoje vokiečių ir istorijos pamokoje.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė dalis 5 min.	Skelbia pamokos tikslą ir uždavinius.	Duoda ištraukti korteles, kuriose vaizduojami Berlyno objektai.	Pasiskirsto į grupes pagal jiems atitekusius objektus.	Darbas grupėse	Suvenyrinės Berlyno miesto kortelės
Pagrindinė dalis 5 min.		Konsultuoja mokinius.	Gauna vokuose žodyną, kuris pateikiamas vokiečių, anglų ir lietuvių kalbomis. Mokiniai, konsultuodamiesi su mokytoja, pagal reikšmę teisingai sudėlioja žodžius.	Darbas grupėse	Mokytojo pateiktas žodynas (1 priedas)
3 min.	Konsultuoja mokinius.	Išdalina pagal filmą parengtus paveikslukus, konsultuoja mokinius.	Analizuoja filmo paveikslukus.	Individualus darbas	2 priedas
15 min.		Mokiniams demonstruojamas tikslingai parinktas filmas.	Du kartus žiūri filmą. Po pirmos peržiūros eilės tvarka sudėlioja paveikslėlius ir užrašus po jais. Po antros peržiūros pasitiktina.	Grupinis darbas	https://www.youtube.com/watch?v=x830EzipiQo (3 priedas)

10 min.	Stebi mokinių istorijos pasiekimus ir juos aptaria su mokiniais.	Stebi mokinių vokiečių kalbos pasiekimus ir juos aptaria su mokiniais.	Mokiniai patikrina įgytas žinias naudodami internetinę įsivertinimo platformą <i>Quizizz.com</i> . (Įsivertinimo užduotis parengė mokytojos).	Individualus darbas	https://quizizz.com/admin/quiz/5ad5dbac6e7a62001a487cbd/vokieciu-istorija-ii-pasaulinis-karas (4 priedas)
Baigiamoji dalis 7 min.	Stebi individualią istorijos žinių ir gebėjimų mokinio pažangą.	Stebi individualią vokiečių kalbos žinių ir gebėjimų mokinio pažangą.	Mokiniai užduoda klausimus klasės draugui lietuvių ir vokiečių kalbomis apie Šaltojo karo eigą.	Individualus darbas, naudojamas „Karštosios kėdės“ metodas	

Mokykla	Panevėžio „Saulėtekio“ progimnazija
Mokytojai	Istorijos mokytoja Elvyra Rūkštelienė, vokiečių kalbos mokytoja Daiva Gedeikienė
Dalykai	Istorija, vokiečių kalba
Klasė	5 kl.
Vokiečių kalbos lygis	Vokiečių kalbos nesimoko
Pamokos tikslai	- Prisiminę iliustracijų nagrinėjimo taisyklę, mokiniai gebės analizuoti iliustracijas ir palyginti XX a. pradžios ir dabartinio miesto objektus. - Ugdyti mokinių gebėjimą minimaliai komunikuoti vokiečių kalba, pakartojant žodžius pagal pavyzdį, įvardijant miesto objektų pavadinimus vokiškai.
Pamokos uždavinys	Pažiūrėję filmuką, išklausę paaiškinimą, analizuodami iliustracijas, geba palyginti XX a. pradžios ir dabartinio miesto objektus ir įsiminti 5–8 vokiškus pavadinimus.
Pamokos trukmė	45 min.
Pamokos kontekstas	Tai trečioji integruota pamoka. Pirmoje pamokoje mokiniai mokėsi vokiškai pasisveikinti, atsi-sveikinti, prisistatyti. Antroje integruotoje pamokoje mokiniai išmoko trumpai papasakoti apie savo šeimą.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai, darbo formos	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė 7 min.	Pasisveikinimas.	Vokiškai pasisveikina su mokiniais.	Mokiniai atsako į pasveikinimą.		
	Trumpa miestų atsiradimo istorija. Mokiniais demonstruojami paveikslėliai, atspindintys pamokos temą.	Mokiniai mokomi vokiškai pasakyti žodžius: miestas, senas, naujas.	Mokiniai atsako į istorijos mokytojos klausimus ir lygina senųjų ir dabartinių miestų bruožus.	Minčių lietus, frontali apklausa	Pateiktis
	Skelbiamas pamokos uždavinys.		Mokiniai klausosi.		Pateiktis

Pagrindinė dalis 33 min.	Mokytoja primena, kaip nagrinėjamos iliustracijos.	Rodo filmuką apie miestų atsiradimą vokiškai, trumpai komentuoja.	Mokiniai žiūri filmą.	Frontali apklausa	Filmukas: https://www.youtube.com/watch?v=7Zp-k9jhTtgM
	Skelbia porinio darbo užduotį.	Su mokiniais pakartoja žodžius vokiškai.	Mokiniai gauna 20 atvirukų su 10 miesto objektų, buvusių seniau ir esančių dabar, ir randa atitikmenis.	Darbas poromis	Atvirukai
	Mokytoja demonstruoja pateiktis.	Mokytoja pristato vokiškus objektų pavadinimus ir pateikia paveikslėlius su vokiškais ir lietuviškais žodžiais.	Mokiniai patikrina, ar teisingai sudėliojo objektus ir, naudodamiesi pateikta medžiaga, kartoja jų vokiškus pavadinimus.	Darbas poromis	Informaciniai lapeliai https://www.youtube.com/watch?v=w-WQmLiOYBR8
	Linksmoji pertraukėlė.	Mokytoja įjungia dainelę.	Mokiniai mankština.	Individualus darbas	Lapeliai su žodžiais ir paveikslėliais
	Mokytoja pateikia užduočių lapą.	Žodžių įtvirtinimas, mokytoja išdalina lapelius. Mokytoja rodo vokiškus žodžius.	Mokiniai suranda žodžiui paveikslėlį. Mokiniai užsirašo žodžius, kuriuos žino, lietuviškai.	Individualus darbas Individualus darbas	Užduočių lapas
Baigiamoji dalis 5 min.	Pamoka apibendrinama aptariant atliktas užduotis (ar pavyko visas užduotis atlikti, kaip pavyko, kas buvo sunkiausia).		Mokiniai atsakinėja į klausimus, reflektuoja pamokos darbą, įsivertina ir užduoties lapo antroje pusėje užrašo savo nuomonę apie integruotą pamoką.	Frontali apklausa	Pateiktis
	Atsisveikinimas.	Vokiškai atsisveikinama su mokiniais.	Mokiniai atsisveikina.		

Mokykla	Klaipėdos Vītės progimnazija
Mokytojai	Informacinių technologijų mokytoja Erika Silina, vokiečių kalbos mokytoja Lina Bružienė
Dalykai	Informacinės technologijos, vokiečių kalba
Klasė	5 kl.
Vokiečių kalbos lygis	A1
Pamokos tikslas	Mokyti mėnesių ir metų laikų pavadinimus, įtvirtinti žinias kompiuteriu kuriant metų laikų plakatą
Pamokos uždaviniai (dalyko ir vokiečių kalbos)	- Išmokti vokiškų žodžių tarimo. - Užpildyti metų laikų ir mėnesių pavadinimų žodynėlį. - Įtvirtinti įgytas žinias atliekant užduotis kompiuteriu.
Pamokos trukmė (45/60/90 min.)	45 min.
Pamokos kontekstas	Įvadinė pamoka

Pamokos dalys	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai	Priemonės
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė 5 min.	Lentoje rodomas paveikslėlis, kuris simbolizuoja keturis metų laikus. Mokiniai užduodama patiems atspėti, kokia bus pamokos tema. Paaiškinamas šios pamokos tikslas, uždaviniai.	Vokiškai pasisveikinama su mokiniais.	Mokiniai ruošiasi pamokai. Aiškinasi pamokos temą.	Aiškinimas, analizavimas	1 priedas
Pagrindinė 30 min.	Išmoktų žodžių įtvirtinimui paaiškinama darbo kompiuteriu eiga: mokiniai turi atsiversti metų laikų plakatų paruoštuką (3 priedas), kūrybiškai užpildyti, užrašydami mėnesių pavadinimus, metų laikų pavadinimus. Užrašymui naudoti teksto rengyklės komandas Įterpimas -> Figūros -> Teksto laukelis. Galima panaudoti paveikslėlių formatavimo įrankius, fono, šrifto keitimą.	Mokytoja išdalina atspausdintus žodynėlius (2 priedas), kuriuose įrašyti metų laikų, mėnesių pavadinimai lietuvių k. Mokiniai paaiškinama, kad žiūrėdami vaizdo įrašą jie turi patys užrašyti šiuos pavadinimus vokiškai.	Žiūrėdami vaizdo įrašus, mokiniai pildo žodynėlius. Įsiklijuoja juos į sąsiuvinius. Sekdami mokytojos pavyzdžiu, chorai taria pavadinimus, taiso vienas kitą. Mokiniai, atvėrę IT mokytojos parengtus paruoštukus, naudodami įterpimo komandas, taip pat savo pamokos žodynėlius, kuria savo metų laikų plakatus.	Formuojamas vertinimas. Mokinių veiklos stebėjimas, individualus konsultavimas	2 priedas Filmų nuoroda <i>youtube</i> kanale: https://www.youtube.com/watch?v=VqjZxh3hThE https://www.youtube.com/watch?v=PR82zuSMugQ 3 priedas

Apibendrinimas 5 min.	Mokiniam paduodama dėžutė su paveikslėliais, ištraukę tam tikrą žodį, jie turi pavadinti jį vokiškai.	Mokiniai iš dėžutės išsitraukia po paveikslėlį, kuriame atvaizduotas tam tikras mėnuo ar metų laikas. Pabando prisiminti, įvardinti jį vokiečių kalba.		
Vertinimas 3 min.	Formuojamasis. <i>ClassDojo</i> sistemoje įvertinami visi klasės nariai. Vertinama motyvacija, aktyvumas pamokoje, komandinio darbo įgūdžiai, pagalbos kitiems teikimas, stropumas (5 pav.).			5 pav.
Refleksija ir atsisveikinimas 2 min.	Mokinių paklausama, ar patiko pamoka, ko naujo išmoko pamokoje, ar pamoka buvo naudinga.	Vokiškai atsisveikinama su mokiniais.	Atsako į klausimus žodžiu. Atsisveikina.	Apklausa žodžiu

Mokykla	Klaipėdos Vitės progimnazija
Mokytojai	Matematikos mokytoja Jurgita Kupšytė-Karbauskė, vokiečių kalbos mokytoja Lina Bružienė
Dalykai	Matematika, vokiečių kalba
Klasė	5 kl.
Vokiečių kalbos lygis	A1.1 (pradedantieji)
Pamokos tikslai	- Gilinti mokinių žinias apie masės matavimo prietaisus ir matavimo vienetus, plėtoti gebėjimus įvertinti svarstyklių mažiausios padalos vertę, išmatuoti vaisiaus/daržovės masę svarstyklėmis. - Ugdyti mokinių gebėjimą minimaliai bendrauti vokiečių kalba, užrašant paprastus sakinius pagal pavyzdį, įvardijant masės matavimo prietaisų ir matavimo vienetų, vaisių/daržovių pavadinimus vokiškai.
Pamokos uždavinys	Įvertinę atsineštų svarstyklių mažiausios padalos vertę, mokiniai grupėmis išmatuos vaisiaus/daržovės masę bei atliks 8 užduotis, užrašys ir pasakys užduočių rezultatus lietuvių ir vokiečių kalba pagal pateiktą pavyzdį.
Pamokos trukmė	45 min.
Pamokos kontekstas	Tai šeštoji modulio pamoka, mokiniai jau mokėsi skaičių sudarymo principų vokiečių kalba, žino skaičių palyginimo žodžius, keleto vaisių ir daržovių pavadinimus.

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai, darbo formos	Priemonės (pateiktys, darbo lapai, žaidimai, nuorodos ir kt.)
	Dalyko mokytojo veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė 5 min.		Vokiškai pasisveikinama su mokiniais.	Mokiniai dainuoja poromis pasisveikinimo dainelę su judesiais.	Darbas poromis	Multimedija. Pasisveikinimo dainelės nuoroda: https://www.youtube.com/watch?v=hTYGKcvEPOw
	Mokiniais demonstruojamas paveikslėlis, atspindintis pamokos temą.		Pažiūrėję į paveikslėlį, mokiniai mėgina atspėti pamokos temą.	Frontali apklausa	Pateiktis (1 priedas).
	Skelbiamas pamokos uždavinys.		Mokiniai klausosi.		Pateiktis (1 priedas)
Pagrindinė dalis 5 min.	Prisimenamos masės matavimo prietaisų rūšys. Pakartojami matavimo vienetų sąryšiai: 1 kg = 1000 g, 1 g = 1000 mg, 1 t = 1000 kg.		Mokiniai atsako į užduotus klausimus, remdamiesi turimomis matematinėmis žiniomis.	Frontali apklausa	Pateiktis (1 priedas)

10 min.		Mokomasi masės matavimo vienetų pavadinimų ir kitų su mase susijusių 9 žodžių vokiškai. Pakartojami 7 vaisių ir daržovių pavadinimai.	Mokiniai įvardija atsinešto vaisiaus ar daržovės pavadinimą vokiečių kalba.	Frontali apklausa	Pateiktis (1 priedas) Pamokos žodynėlis (2 priedas) Mokinių atsinešti vaisiai ir daržovės
20 min.	Mokiniams skiriama praktinė integruota užduotis, sudaryta iš 8 klausimų.		Mokiniai pasiskirstę grupėmis po 4 atlieka 8 užduotis, atsakymus užrašo sąsiuvinyje, lentelėje lentoje ir pateikia žodžiu vokiečių kalba.	Darbas grupėse	Pateiktis (1 priedas). Užduočių lapai (3 priedas). Sąsiuvinis, rašiklis Interaktyvi lentelė (4 priedas). Mechaninės svarstyklės, mokinių atsinešti vaisiai ir daržovės
Baigiamoji dalis 5 min.	Pamoka apibendrinama aptariant atliktas užduotis (ar pavyko visas užduotis atlikti, kaip pavyko, kas buvo sunkiausia).		Mokiniai atsakinėja į klausimus, reflektuoja pamokos darbą, įsivertina.	Frontali apklausa	Pateiktis (1 priedas)
		Vokiškai atsisveikinama su mokiniais.	Mokiniai atsisveikina.		

Mokykla	Šiaulių Jovaro progimnazija
Mokytojai	Matematikos mokytoja Valentina Baradinskienė, vokiečių kalbos mokytoja Lina Juškevičienė
Dalykai	Matematika, vokiečių kalba
Klasė	5 kl.
Vokiečių kalbos lygis	A1.1 (pradedantieji)
Pamokos tikslai	- Gilinti mokinių žinias apie laiką, laiko vienetų. - Susipažinti su įvairiomis laikrodžių rūšimis vokiškai. - Gilinti mokinių žinias apie skaičius vokiškai, jų sudarymo principus. - Gebėti pasakyti laiką, jį gebėti pakeisti pagal laiko vienetų.
Pamokos uždavinys	Susipažinti su lietuviškais ir vokiškais laikrodžių pavadinimais, išspręsti 3–5 uždavinius su laiku, pasakyti vokiškai 3–5 sakinius su laiko sąvokomis.
Pamokos trukmė	45 min.
Pamokos kontekstas	Tai ketvirtoji integruota matematikos ir vokiečių kalbos pamoka

Pamokos dalys ir jų trukmė	Mokytojų veikla		Mokinių veikla	Metodai, darbo priemonės	Priemonės
	Dalyko mokytojos veikla	Vokiečių kalbos mokytojo veikla			
Įvadinė 5 min.	Demonstruojama Virgilijaus No-reikos atliekama daina „Laikas“.		Mokiniai klausosi ir bando atspėti temą.		https://www.youtube.com/watch?v=tp-c6QR1li_g
Pagrindinė dalis 10 min.		Mokiniams skiriama praktinė užduotis grupėse – išanalizuoti ir išsiaiškinti, kokios yra laikrodžių rūšys vokiškame plakate.	Mokiniai grupėse analizuoja vokiškus plakatus.	Darbas grupėse	
	Abi mokytojos papildo ir pataiso mokinių atsakymus.		Mokiniai atsakinėja apie laikrodžių rūšis.		
		Perskaitomi vokiški laikrodžių pavadinimai, mokiniai pakartoja žodžius.	Mokiniai kartoja vokiškus laikrodžių pavadinimus.		
20 min.	Laiko uždavinių sprendimas.		Mokiniai sprendžia uždavinius su laiku.	Individualus darbas	
		Atsakymus perskaito vokiškai.	Mokiniai skaito ir tikrina atsakymus.	Individualus darbas	
Baigiamoji dalis 10 min.	Pamoka apibendrinama, skiriamas namų darbas.		Mokiniai atsakinėja į mokytojos klausimus, atlieka individualią refleksiją.	Frontalus darbas	

PROJEKTIŅĒ VEIKLA

NETRADICINĖ INTEGRUOTA ISTORIJS, LIETUVIŲ KALBOS IR VOKIEČIŲ KALBOS PAMOKA „ŽMOGUS PRIEVARTOS PASAULYJE“

KLASĖS: 5–12

MOKYTOJOS: istorijos mokytoja metodininkė Kristina Dargužienė, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė Vilma Vaivadienė ir vokiečių kalbos mokytoja metodininkė Loreta Skvirbienė

TEMA: Žmogus prievartos pasaulyje

UŽDAVINYS: Remdamiesi įgyta kultūrine patirtimi (istorijos, lietuvių literatūros ir vokiečių kalbos žiniomis) mokiniai gebės apibūdinti, pristatyti bei pavaizduoti Antrojo pasaulinio karo metais egzistavusį prievartos pasaulį.

METODAI: reikiamos informacijos ieškojimas ir pateikimas, pasakojimas, inscenizavimas, tekstų iš vokiečių kalbos į lietuvių kalbą vertimas, raiškus skaitymas.

PRIEMONĖS: istorijos šaltiniai, buvusių karo belaisvių prisiminimų ir kūrybos užrašai, IT, kalinių kepuraitės bei numeriai, žvakutės, kaliniams skirtas dienos maisto daviny (juodos duonos riekė).

VIETA: netoli Pagėgių buvusi Antrojo pasaulinio karo belaisvių koncentracijos stovykla po atviru dangum „Oflager 53“.

PAMOKOS SITUACIJA: pamoką veda iš anksto parengti Pagėgių Algimanto Mackaus gimnazijos mokiniai.

PAMOKOS EIGA

ĮŽANGA

Koncentracijos stovyklos „prižiūrėtojai“ supažindina „kalinius“ su renginio situacija ir skelbia pamokos temą.

VEIKLA PAMOKOJE

Mokiniai suskirstomi į dvi grupes. Iš anksto parengta komanda yra koncentracijos stovyklos prižiūrėtojai, o pamokos svečiai – kaliniai.

„Kaliniai“ suskirstomi į vyrų ir moterų blokus ir išrikiuojami. Jiems išdalinamos dryžuotos kepuraitės bei suteikiami numeriai.

Stovyklos „prižiūrėtojai“, sakydami įvairias komandas lietuviškai ir vokiškai, imituoja tuo metu galiojusią koncentracijos stovyklos tvarką. Už taisyklių nesilaikymą ir komandų nepaisymą skiriamos griežtos bausmės (pritūpimai, pabaksnojimai lazda, atsispaudimai, tam tikro atstumo bėgimas ir kt.)

Pamokoje pateikiami svarbiausi istorijos faktai, koncentracijos stovyklų atsiradimo ir „Oflager 53“ įkūrimo istorija. Gimnazistai pasakoja „Oflager 53“ kalėjusių žmonių atsiminimus. Skaitomi vokiški buvusių karo belaisvių eilėraščiai „Der Kamin“ („Kaminas“) ir „Der Häftling“ („Kalinys“).

Prie paminklo Aleksandrui Žestkovui pamokos svečiai išgirsta žiaurią šio žmogaus kankinimo istoriją. Esant dideliui šalčiui, ant jo tol buvo pilamas ledinis vanduo, kol jis mirtinai sušalo. „Kalinų“ kolona toliau vedama prie pagrindinio paminklo, ten jiems pasakojama apie nerašytas koncentracijos stovyklos taisykles, kurių laikydamiesi karo belaisviai galėjo išgyventi ir išlikti žmogumi. Vienas iš išlikimo būdų buvo kūryba. Skaitomas buvusio karo belaisvio eilėraštis „Der Häftling“ („Kalinys“).

PAMOKOS APIBENDRINIMAS

Tylos minute pagerbiami žuvusieji ir prie pagrindinio monumento uždegamos žvakutės jiems atminti. Pamokos pabaigoje „kaliniams“ išdalijamas dienos maisto davinyš. Jie gauna po riekelę sudžiūvusios juodos duonos.

VERTINIMAS IR ĮSIVERTINIMAS

Mokiniai vertinami už medžiagos paruošimą ir pateikimą, taip pat už vokiškų eilėraščių vertimą į lietuvių kalbą ir jų rašikų skaitymą.

Mokytojos padėkoja gimnazistams už gražią ir įdomią pamoką, o pamokos svečiams – už dalyvavimą, kantrybę ir supratingumą.

MOKSLEIVIŲ SUSITIKIMAI „TIESIAME TILTUS“

2018 m. birželio viduryje respublikinis projektas „Tiesiame tiltus“ bendrai veiklai pakvietė Elektrėnų „Versmės“ gimnazijos mokytojas R. Grigonienę, B. Morkūnienę, Semeliškių gimnazijos mokytojus A. Dziukevičienę, M. Rašimienę, P. Liperskį ir 10–11 klasės moksleivius.

Šio moksleivių projekto susitikimo pavadinimas – „Sodybų šulinių vandens ir augalų tyrimai Elektrėnų savivaldybės teritorijoje“. Šis projektas – tai šimtmečio dovana kaimui. Projekto veikloje buvo integruojami šie dalykai: biologija, chemija, technologijos ir vokiečių kalba. Projekto tikslas buvo ištirti kaimo sodybų šulinių vandenis, patikrinti sodybose auginamose daržovėse nitratų ir nitritų kiekį, padaryti augalų atspaudus ant audinio ir surengti parodą Semeliškių gimnazijoje.

Per susitikimą mokinių ir mokytojų komandos aplankė pasirinktas sodybas Kietaviškėse ir Semeliškėse. Moksleiviai, naudodami cheminius reagentus iš „Ecolabox“, tyrė sodybų šuliniuose paimtus vandens mėginius, ar juose nėra viršijančio normas nitritų ir nitratų kiekio. O iš sodybų šeimininkų gautas daržoves nešė į Semeliškių gimnaziją, kur, naudodami „Quantofix“ testines juosteles, atliko nitratų ir nitritų kiekio tyrimą daržovėse. Aplankytose sodybose ištyrę daržoves moksleiviai nustatė, kad nitratų daugiausiai kaupia šiltnamiuose auginamos salotos. Remiantis sodybose atliktais šulinių vandens tyrimais nustatyta, kad šulinių vanduo tinkamas vartoti, nitratų ir nitritų kiekis neviršija leistinos normos.

Atlikus visus cheminius tyrimus su šulinių vandeniu ir daržovėmis, technologijų ir chemijos vyr. mokytoja M. Rašimienė paaiškino moksleiviams augalų atspaudų darymo ant audinio procesą, nurodė, kokios priemonės reikalingos šiam darbui atlikti. Mokiniai kūrė iš augalų ornamentus, lygino, merkė į valgomosios druskos tirpalą, dėjo savo sukurtus augalinius ornamentus ant audinio ir vėl lygino, džiaugėsi sukūrę augalinius atspaudus ant audinio. Po visų darbų Elektrėnų „Versmės“ gimnazistai su mokytojomis R. Grigonienė ir B. Morkūnienė buvo pakviesti į Semeliškių gimnazijos etnokultūrinį muziejų, kur 10 klasės mokinė D. Ustilaitė supažindino su Semeliškių gyvenvietės istorija, gimnazijos eksponatais, relikvijomis.

Vokiečių kalbos mokytojai R. Grigonienė (Elektrėnų „Versmės“ gimnazija) ir P. Liperskis (Semeliškių gimnazija) dalyvavo Goethe's instituto organizuotoje metodinėje praktinėje konferencijoje „CLILIG@Litauen – šiandien ir ateityje“, kuri vyko 2018 m. birželio 18–19 d. Vilniaus licėjuje. Pedagogai su Lietuvos mokytojais pasidalino nuveiktais darbais ir pasisėmė žinių, kaip įdomiau organizuoti integruotas pamokas, kurios skatintų moksleivių motyvaciją, norą ieškoti naujovių įvairiose veiklose.

POVILAS LIPERSKIS
Semeliškių gimnazijos vokiečių kalbos
mokytojas metodininkas

VEIKLA BENDRUOMENEI

RENGINYS TĖVAMS „CLILIG VASARA ARTĖJA“

Mokykla	Šiaulių Jovaro progimnazija
Mokytojai	Valentina Baradinskienė (matematika), Ramunė Mickaitienė (gamta ir žmogus), Lina Juškevičienė (vokiečių kalba).
Klasė	5 kl., pirmieji mokymo metai
Vokiečių kalbos lygis	A1
Tikslas	Supažindinti tėvelius su matematikos, gamtos ir žmogaus bei vokiečių kalbos modulio programa, parodyti, ką vaikai išmoko per visus metus, su kuo susipažino, kokius gebėjimus patobulino. PASTABA: Kad būtų įgyvendinamas šis modulis, kiekvienas tėvelis rašė sutikimą, nes mokiniam viena pamoka padidėjo leistinas pamokų skaičius.
Uždaviniai	- Lavinamas kūrybiškumas, bendradarbiavimas ir partnerystė, bendradarbiavimas su tėvais. - Lavinami kalbiniai vokiečių kalbos gebėjimai, matematinis loginis mąstymas, greita reakcija ir praktinė veikla. - Skatinami kūryba, vaizduotė, geros emocijos, puiki atmosfera. - Skatinama susipažinti su antrąja užsienio kalba – vokiečių – ir ją pasirinkti.
Laikas	Gegužės pabaiga

Eil. nr.	Renginio dalies pavadinimas	Veikla
1.	Paruošiamoji dalis	Mokiniai burtų keliu padalinami į tris dalis, nes renginyje bus trys stotelės. 1 stotelė – vokiška paslaptis (vokiečių k.) 2 stotelė – matematikos magijos sala (matematika) 3 stotelė – bandymų sala (gamta ir žmogus)
2.	Mokinių paruošimas	Kiekviena mokytoja (matematikos, gamtos ir žmogaus, vokiečių kalbos) numato, kokias užduotis duos vaikams, ir vaikus paruošia. Pasirūpina priemonėmis ir netradicine apranga. Vokiška stotelė turėjo vokiškas skrybėles, gamtos ir žmogus stotelėje vaikai buvo apsirengę baltais chalatais. Stotelėse veiklą organizuoja patys mokiniai. Dalyviai – tėveliai.
3.	Plakatų „Startas“ ir „Finišas“ ruošimas Žemėlapių ruošimas	Mokiniai, padedami mokytojų, paruošia du plakatus – „Startas“ ir „Finišas“, juos iškabina mokykloje. Paruošiamas žemėlapis, pagal kurį tėveliai turės judėti iš stotelės į stotelę.
4.	Supažindinimas su renginio tikslais ir programa	Tėveliams paaiškinamas renginio tikslas, paaiškinama, ką reiškia CLILiG, tėveliai supažindinami su renginio programa, jiems duodamas žemėlapis ir paaiškinama, kaip reikės judėti iš stotelės į stotelę.
5.	Tėvelių paskirstymas grupėmis	Pagal spalvas burtų keliu tėveliai padalinami į tris grupes.
6.	Tėvelių judėjimas pagal žemėlapi	Pasinaudodami žemėlapiu tėveliai nukeliauja į reikiamas stoteles.
7.	Veikla stotelėse	Kiekvienoje stotelėje tėveliai atlieka užduotis, mokiniai atlieka mokytojo vaidmenį: paaiškina užduotis, jas patikrina.

8.	Keitimasis grupėmis	Tėvelių judėjimas ratu, kiekviena grupė turi aplankyti kiekvieną stotelę. Laiko tarpas – 15 minučių.
9.	Pirmoji atvykusi grupė. Mokiniai ją pasitinka trimituodami	Pabaigę visas stoteles, tėveliai ir stotelių vadovai, t. y. mokiniai, susirenka pradiniam kabinete.
10.	Refleksija – užduotis	Grįžus į pradinį kabinetą, kiekvienai grupei duodamas popieriaus lapas. Reikia sukurti minčių žemėlapi (piešti, kurti, rašyti, kas labiausiai įstrigo ir įsiminė, kokias emocijas sukėlė ši veikla).
11.	Užduoties pristatymas	Tėveliai grupėse pristato savo minčių žemėlapi, papasakoja savo svarbiausius akcentus.
12.	Pažymėjimų mokiniams įteikimas	Kiekvienam mokiniui įteikiamas pažymėjimas apie šio integruoto modulio programos baigimą.

REDAKCINĖ GRUPĖ

Dr. AINA BŪDVYTYTĖ

Šiaulių universiteto Regionų plėtros instituto docentė, Šiaulių „Romuvos“ gimnazijos vokiečių kalbos mokytoja

LINA BRUŽIENĖ

Klaipėdos Vitės progimnazijos vokiečių kalbos mokytoja

NIJOLIA BUINOVSKAJA

Vilniaus Goethe's intituto kalbos skyriaus vadovė

JURGITA KUPŠYTĖ-KARBAUSKĖ

Klaipėdos Vitės progimnazijos matematikos mokytoja

MARGARITA REPEČKIENĖ

Vilniaus Goethe's intituto Pedagoginio bendradarbiavimo, vokiečių kalbos kursų ir egzaminų programų koordinatore

LINA ŠAPKAUSKIENĖ

Kauno J. Jablonskio gimnazijos direktorės pavaduotoja ugdymui, vokiečių kalbos mokytoja

VILMA VAIVADIENĖ

Pagėgių Algimanto Mackaus gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja

JURGITA VALENTUKONIENĖ

Kauno Juozo Grušo meno gimnazijos vokiečių kalbos mokytoja

Išleido

Goethe-Institut Vilnius

Michael Müller-Verweyen (V.i.S.d.P.)

Gedimino pr. 5

01103 Vilnius

Lietuva

www.goethe.de/lietuva

Maketavo UAB „Interse“

© Goethe-Institut Vilnius 2020

